

Испания

Права на жертвите на престъпления в наказателното производство - Испания

Съгласно Закон 4/2015 от 27 април 2015 г. физическите лица, които са станали жертва на престъпления, извършени в Испания, или които подлежат на наказателно преследване в Испания, се считат за жертви на престъпления, независимо тяхното гражданство, от това дали са пълнолетни или ненавършили пълнолетие и дали пребивават в държавата законно или не. Разпоредбите на този закон се прилагат:

а) за всяко физическо лице, което като пряка жертва е претърпяло вреди, нанесени на него или на имуществото му, по-специално телесна или душевна вреда, емоционално страдание или икономическа загуба, които са пряка последица от престъпление;

б) за непреки жертви, в случай на смърт или изчезване на лице като пряка последица от престъпление, освен когато тези деяния могат да бъдат пряко приписани на:

1. Съпруга на жертвата, когато съпрузите не са в състояние на законна или фактическа раздяла, и на всяко от децата на жертвата или на съпруга на жертвата, когато те не са в състояние на законна или фактическа раздяла, които живеят с тях по време на смъртта или изчезването; на всяко лице, което по време на смъртта или изчезването е в сравнима емоционална връзка с жертвата, и на всяко от децата на лицето, което съжителства с жертвата по време на смъртта или изчезването; на родителите на жертвата или преки роднини, или роднини до трета степен, за които жертвата носи родителска отговорност, както и на лица под настойничеството на жертвата или които са били подпомагани от жертвата.

2. Когато нито едно от горепосочените лица не съществува — други преки роднини и братята и сестрите на жертвата, като се отдава предпочитание на нейните законни представители.

- Основни права на жертвите: Всички жертви имат право на закрила, информация, подкрепа, съдействие и грижа, както и на активно участие в наказателното производство и на уважително, професионално, индивидуално и недискриминационно отношение от първия си контакт с органите или длъжностните лица, като на жертвите се предоставят услуги за съдействие, подкрепа и възстановително правосъдие, в хода на цялото наказателно производство и достатъчно дълго време след неговото приключване, независимо от това дали самоличността на извършителя е известна или не, както и от резултата от производството.
- Звена за контакт: служби за подкрепа на жертвите.

Като жертва на престъпление законът Ви дава определени индивидуални права преди, по време на съдебното производство (процеса) и след неговото приключване.

Наказателното производство в Испания започва с разследване на престъплението, което се извършва от съдебната полиция под контрола на съдия-следователя. В края на разследването съдия-следователят изпраща делото на прокурора, който решава каква да е следващата стъпка. Ако няма достатъчно основания за образуване на дело срещу извършителя и прокурорът не може да повдигне обвинения, съдия-следователят прекратява (приключва) производството. В противен случай делото се внася за разглеждане в компетентния съд.

По време на процеса съдът разглежда доказателствата и решава дали подсъдимият е виновен или невинен. Ако подсъдимият бъде признат за виновен, съдът налага наказание. Наказателното производство може да продължи с възможност за обжалване пред горестояща съдебна инстанция.

В качеството си на жертва можете да участвате в наказателното производство като **свидетел** или да имате по-активна роля като **частен обвинител** и по този начин да се възползвате от допълнителните права, произтичащи от статута Ви на страна в производството. Във всеки случай съгласно член 124 от испанската Конституция, прокурорът защитава интересите на жертвата(ите) в хода на производството.

Жертвите на престъпления, свързани с основано на пола насилие, се подпомагат от специализиран адвокат още от етапа на предварително разследване. След реформата на Органичния закон за съдебната власт (LOPJ) с Органичен закон 7 /2015 съдилищата, които са компетентни да разглеждат дела, свързани с насилие срещу жени, се произнасят и по престъпленията срещу неприкосновеността на личния живот, правото на собствения имидж и достойнството на жените, както и с делата за обида на съда или неизпълнение на временна мярка.

Следвайте връзките по-долу, за да намерите информацията, от която се нуждаете

- [☞ 1 - Моите права като жертва на престъпление](#)
- [☞ 2 - Съобщаване за извършено престъпление. Моите права по време на разследването или съдебния процес](#)
- [☞ 3 - Правата ми след съдебния процес](#)
- [☞ 4 - Обезщетение](#)
- [☞ 5 - Правата ми във връзка с оказването на подкрепа и съдействие](#)

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответната държава-членка. Преводите са направени от Европейската комисия. Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите. Европейската комисия не поема каквато и да е отговорност по отношение на информация или данни, които се съдържат или споменават в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази страница.

Последна актуализация: 12/03/2019

1 - Моите права като жертва на престъпление

Каква информация ще получа от компетентния орган (напр. полицията, прокуратурата) след престъплението, но преди дори да съм съобщил за неговото извършване?

По принцип като жертва имате право да получите защита, информация, подкрепа, съдействие и грижа от първия контакт с органите или длъжностните лица и при използването на услугите за съдействие и подкрепа, осигурени от публичната администрация, включително преди да съобщите за престъплението.

Можете да поискате от органите или от длъжностните лица, с които сте се свързали първоначално, да Ви насочат към **службите за подкрепа на жертвите на престъпления** (*Oficinas de Asistencia a las Víctimas del delito*), където ще получите безплатно съдействие в условията на поверителност дори ако преди това не сте съобщили за престъпление.

Също така от първия контакт с органите и длъжностните лица можете да бъдете придружаван от избрано от Вас лице.

Освен това като жертва Вие имате право да разбирате и да бъдете разбиран при всяко действие, което трябва да се извърши, след като се съобщи за престъплението, включително информацията преди подаването на сигнала, като се осигурява устен превод на правно признати жестомимични езици, както и средства за подпомагане на устната комуникация в случаите, когато това е необходимо.

Цялата комуникация, устна или писмена, ще бъде водена на ясен, прост и достъпен език и ще бъдат взети предвид Вашите лични характеристики и нужди, особено ако имате някакво сетивно, умствено или психично разстройство, или ако сте малолетно или непълнолетно дете.

Информацията, която имате право да получите в качеството Ви на жертва и която ще Ви бъде предоставена от първия контакт с органите или длъжностните лица и при използването на услугите за съдействие и подкрепа, се отнася главно за:

- процедурата за съобщаване на престъпление и получаване на съвети и съдействие от адвокат, а когато е уместно — условията, при които могат да бъдат получени безплатно;
- мерките за съдействие и подкрепа, които са на Ваше разположение, независимо дали са медицински, психологически или от материално естество, както и процедурата за тяхното получаване;
- възможността да поискате мерки за защита, а когато е уместно — процедурата за тяхното получаване;
- обезщетението, на което можете да имате право, а когато е уместно — процедурата за претендирането му;
- наличните услуги за възстановително правосъдие в случаите, когато това е възможно по закон;

- случаите, в които могат да Ви бъдат възстановени правните разноски, а когато е уместно — процедурата за претендирането им.

Ако е необходимо, можете да получите информация за услугите по устен и писмен превод и наличните помощни средства и услуги за комуникация.

Ако не пребивавате в Испания, имате право да получите информация за процедурата за упражняване на Вашите права.

Не живея в държавата от ЕС, където е извършено престъплението (отнася се както за граждани на ЕС, така и за граждани на трети държави). Как са защитени моите права?

Ако сте жертва на престъпление и пребивавате в Испания, ще бъдете в състояние да съобщите на испанските органи за престъпни деяния, извършени в други държави от Европейския съюз.

В случай че испанските органи решат да не продължат с разследването поради липсата на компетентност, те незабавно ще изпратят сигнала на компетентните органи на държавата, където са извършени деянията, и ще Ви информират за това в качеството Ви на жалбоподател.

Ако сте гражданин на държава — членка на ЕС, и имате обичайно пребиваване в Испания, а престъплението, на което сте жертва, е извършено в държава — членка на ЕС, различна от Испания (жертва на престъпление в трансгранични ситуации), можете да се обърнете към службите за подкрепа на жертвите на престъпления, които могат да Ви предоставят информация за съдебното производство, което ще се проведе в държавата, в която е извършено престъплението, както и за обезщетението, на което можете да имате право. Ако става въпрос за терористично престъпление, следва да се свържете с Главна дирекция „Подкрепа на жертвите на тероризъм“ към Министерството на вътрешните работи (*Dirección General de Apoyo a las Víctimas del Terrorismo del Ministerio del Interior*).

Ако сте гражданин, който не пребивава в Испания, и не говорите испански език или съответния регионален език, имате право да ползвате безплатно услугите на устен преводач. При съобщаване на престъплението полицията може да Ви предостави формуляр на Вашия език и достъп до устен преводач, по телефона или лично. Съдилищата предоставят услуга за устен превод, която ще бъде координирана със службите за подкрепа на жертвите на престъпления. Освен това, ако не пребивавате в Испания, имате право да получите информация за процедурата за упражняване на Вашите права.

Ако сте бенефициерът на заповед за защита, издадена в държава членка, можете да поискате европейска заповед за защита. Защита ще Ви бъде предоставена посредством нова мярка за защита, приета от държавата членка, до която пътувате или в която се премествате, като се следва опростена и ускорена процедура.

Ако съобща за престъпление, каква информация ще получавам?

Към момента на съобщаване за престъпление имате право да получите надлежно заверено копие на сигнала. Също така, ако не разбирате или не говорите никой от официалните езици на мястото, където е съобщено за престъплението, ще имате право на безплатна езикова помощ и на писмен превод на копие на сигнала, който сте подали.

Също така ще имате право да получите информация за следното:

- мерките за грижа и подкрепа, които можете да получите, независимо дали са медицински, психологически или от материално естество, както и процедурата за тяхното получаване, включително, ако е необходимо и уместно, информация относно възможностите за получаване на алтернативно настаняване;
- правото да представите доказателства на органите, провеждащи разследването;
- възможността да поискате мерки за защита, а когато е уместно — процедурата за тяхното получаване;
- обезщетението, на което можете да имате право, а когато е уместно — процедурата за претендирането му;
- наличните услуги по устен и писмен превод;
- всички налични помощни средства и услуги за комуникация;
- процедурите, чрез които можете да упражнявате правата си, ако живеете извън Испания;
- жалбите, които можете да подадете срещу всички решения, които считате, че са несъвместими с Вашите права;
- данните за контакт на органа, който отговаря за провеждането на процедурата, и каналите за комуникация, които можете да използвате;
- наличните услуги за възстановително правосъдие в случаите, когато това е възможно по закон;

- случаите, в които могат да Ви бъдат възстановени правните разноски, а когато е уместно — процедурата за претендирането им.
- правото да подадете общо искане да бъдете уведомен за някои решения в производството, като например, наред с другото, решението да не се образува наказателно производство, окончателното решение в производството, решенията за лишаване от свобода или последващото освобождаване на извършителя, както и възможното бягство на извършителя след задържането му под стража и решенията на всеки съдебен орган или управа на затвор, засягащи лица, осъдени за престъпления, извършени с употребата на насилие или сплашване, които представляват риск за Вашата безопасност.

Освен това ще бъдете информиран за датата, часа и мястото на провеждане на процеса, както и за съдържанието на повдигнатите срещу извършителя обвинения.

Ако сте жертва на престъпление, свързано с **основано на пола насилие**, освен за решенията за одобряване на лични охранителни мерки или за изменение на вече приети такива, когато са предназначени да гарантират Вашата безопасност, ще бъдете уведомен за решенията за лишаване от свобода или за последващото освобождаване на извършителя, както и за евентуалното бягство на извършителя след задържането му под стража, без да Ви се налага да ги искате, освен във всеки случай, когато е изразено желанието Ви да не получавате тези уведомления.

Също така ще имате безплатен достъп в условията на поверителност до услугите за съдействие и подкрепа, осигурявани от службите за подкрепа на жертвите на престъпления. Когато е необходимо, можете да бъдете насочен към тези служби, в зависимост от сериозността на престъплението или когато поискате това.

Когато въпросните престъпления са причинили особено тежки вреди, публичната администрация и службите за подкрепа на жертвите на престъпления могат да разширят обхвата на правото на достъп до услугите за съдействие и подкрепа до членовете на Вашето семейство. Във връзка с това членовете на семейството се определят като хората, свързани с Вас по брак или подобна на него връзка, както и роднини до втора степен (баби и дядовци, братя и сестри, внуци).

Имам ли право на безплатен устен или писмен превод (когато се свържа с полицията или с други органи, или по време на разследването и съдебния процес)?

Ако сте гражданин, който не пребивава в Испания, и не говорите испански език или съответния регионален език, имате правото да ползвате безплатно услугите на устен преводач. При съобщаване на престъплението полицията може да Ви предостави формуляр на Вашия език и достъп до устен преводач, по телефона или лично. Съдилищата предоставят услуга за устен превод, която ще бъде координирана със службите за подкрепа на жертвите на престъпления.

Службите за подкрепа на жертвите на престъпления ще Ви предоставят информация за правото Ви на безплатна езикова помощ и на писмен превод на копието на сигнала, ако не разбирате или не говорите нито един от официалните езици на мястото, където сте съобщили за престъплението.

По-специално имате право:

- да получите безплатно помощ от устен преводач, говорещ език, който разбирате, когато давате показания пред съдията, прокурора или полицейските служители по време на разследването или когато се явявате като свидетел по време на съдебния процес или на всяко публично изслушване.

Това право ще се прилага и ако имате затруднения със слуха или речта;

- безплатен писмен превод на някои решения в производството, като например решението да не се образува наказателно производство, окончателното решение в производството, решенията за лишаване от свобода или последващото освобождаване на извършителя, както и евентуалното бягство на извършителя след задържането му под стража и решенията на всеки съдебен орган или управа на затвор, засягащи лица, осъдени за престъпления, извършени с употреба на насилие или сплашване, които представляват риск за Вашата безопасност и решението за приключване на разследването.

Можете да поискате писменият превод да включва обобщение на мотивите за взетото решение;

- безплатен писмен превод на всяка информация, която е от съществено значение за Вашето участие в наказателното производство. Във връзка с това, можете да подадете мотивирано искане даден документ да бъде снет за важен;
- да бъдете информиран на език, който разбирате, за датата, часа и мястото на провеждане на съдебния процес.

Можете да получите помощ от устен преводач чрез видеоконферентна връзка или чрез всяко телекомуникационно средство, освен ако съдията или съдът, служебно или по искане на една от страните, се съгласят да осигурят физическото присъствие на устния преводач за защитата на Вашите права.

С цел да се гарантира справедливостта на производството, писменият превод на документи може да бъде придружен, по изключение, от устно обобщение на тяхното съдържание на език, който разбирате.

Ако желаете да получите писмен или устен превод във връзка с действията на полицията, а това не е предвидено, можете да подадете жалба пред съдия-следовател. Жалбата се счита за подадена от момента, в който сте изразили Вашето несъгласие да Ви бъде отказан исканият устен или писмен превод.

По какъв начин компетентният орган ще гарантира възможността ми да разбирам и да бъда разбран (ако съм дете; ако имам увреждане)?

По принцип като жертва имате право да получите защита, информация, подкрепа, съдействие и грижа от първия контакт с органите или длъжностните лица и при използването на услугите за съдействие и подкрепа, осигурени от публичната администрация, включително преди да съобщите за престъплението.

Можете да поискате от органите или от длъжностните лица, с които сте се свързали първоначално, да Ви насочат към службите за подкрепа на жертвите на престъпления, където ще получите безплатно съдействие в условията на поверителност дори ако не сте съобщили преди това за престъплението.

Също така от първия контакт с органите и длъжностните лица можете да бъдете придружаван от избрано от Вас лице.

Освен това имате правото да разбирате и да бъдете разбран при всяко действие, което трябва да се извърши след съобщаването за престъплението, включително информацията преди подаването на сигнала, като се осигурява устен превод на правно признати жестомимични езици, както и средства за подпомагане на устната комуникация в случаите, когато това е необходимо.

Цялата комуникация, устна или писмена, ще бъде водена на ясен, прост и достъпен език и ще бъдат взети предвид Вашите лични характеристики и нужди, особено ако имате някакво сетивно, умствено или психично разстройство, или ако сте малолетно или непълнолетно дете.

Услуги за оказване на подкрепа на жертвите на престъпления

Кой оказва подкрепа на жертвите на престъпления?

Ако сте жертва на престъпление, имате правото на безплатен достъп в условията на поверителност до услугите за съдействие и подкрепа, осигурени от публичната администрация, както и тези, осигурени от **службите за подкрепа на жертвите на престъпления**.

Службите за подкрепа на жертвите на престъпления представляват публична междуведомствена служба, която предоставя безплатно услуги за удовлетворяване нуждите на жертвите, създадена от Министерството на правосъдието.

Службите могат да бъдат намерени във всички **автономни области**, в столиците на почти всички провинции, както и в други градове.

Службите за подкрепа на жертвите на престъпления ще Ви предоставят всеобхватна, координирана и специализирана подкрепа като жертви на престъпление, отговарящи на Вашите специфични правни, психологически и социални нужди.

Ако сте жертва на **тероризъм**, можете да се свържете със Службата за информация и подкрепа на жертвите на тероризъм към Националния наказателен и административен съд (*Oficina de Información y Asistencia a Víctimas del Terrorismo de la Audiencia Nacional*), макар че, ако желаете, можете да се свържете със Службата за подкрепа на жертвите на престъпления във Вашата провинция. Службата за подкрепа на жертвите на престъпления ще координира дейността си със Службата за информация и подкрепа на жертвите на тероризъм към Националния наказателен и административен съд

Правото на достъп се запазва и при използване на услугите за съдействие и подкрепа, а когато е уместно — на услугите за възстановително правосъдие, през цялото наказателно производство и за подходящ период от време след неговото приключване, независимо от това дали самоличността на извършителя е известна и резултатът от производството, включително времето преди съобщаване за престъплението.

Когато въпросните престъпления са причинили особено тежки вреди, публичната администрация и службите за подкрепа на жертвите на престъпления могат да разширят обхвата на правото на достъп до услугите за съдействие и подкрепа до

членовете на Вашето семейство. Във връзка с това членовете на семейството се определят като хората, свързани с Вас по брак или подобна на него връзка, както и роднини до втора степен (баби и дядовци, братя и сестри, внуци).

Ако имате непълнолетни деца или сте малолетно или непълнолетно дете, което се намира под настойничество, попечителство на жена, жертва на основано на пола насилие, или на лица, които са жертва на домашно насилие, ще имате право на специфичните мерки за помощ и защита, установени от закона.

Освен това, ако сте жертва на терористично престъпление или основано на пола насилие или сте малолетно или непълнолетно дете, също ще имате правата, признати от специфичното за всеки вид престъпление законодателство.

Полицията ще ме насочи ли автоматично към услуги за подпомагане на жертвите?

Държавните полицейски служители, а когато е уместно — полицията на автономната област, където е извършено престъплението, ще изготвят първоначална индивидуална оценка на вашето положение в момента, в който съобщите за престъплението, за да установят нуждите Ви от защита и да Ви определят, ако е приложимо, като уязвима жертва. По време на първоначалната оценка Вие ще получите информация за възможността да се обърнете към Служба за подкрепа на жертви на престъпления.

Всеки орган или длъжностно лице, които се свържат с Вас, трябва да Ви насочат към службите за подкрепа на жертвите на престъпления в зависимост от сериозността на престъплението или във всички случаи, когато поискате това.

По какъв начин се защитава неприкосновеността на личния ми живот?

Достъпът до услугите за съдействие и подкрепа, осигурени от публичната администрация, както и до тези, осигурени от службите за подкрепа за жертвите на престъпления, ще става при всички случаи в условията на поверителност.

Предоставената от Вас информация на полицейските служители или всеки орган или длъжностно лице, които Ви помагат от първия момент, може да бъде предадена само на други служби за съдействие и подкрепа, като например службите за подкрепа на жертвите на престъпления, с Вашето предварително и информирано съгласие.

Службите за подкрепа на жертвите на престъпления могат да предоставят получената от Вас информация на трети страни само с Вашето предварително и информирано съгласие.

Що се отнася до съдебната сфера, съдиите, съдилищата, прокурорите и другите органи и длъжностни лица, които отговарят за провеждането на наказателното разследване, както и всички други, които са свързани по някакъв начин или участват в производството, в съответствие със закона те ще предприемат необходимите мерки, за да защитят неприкосновеността на личния Ви живот и тази на членовете на Вашето семейство, и по-специално да предотвратят разпространяването на всякаква информация, която може да разкрие Вашата самоличност, ако сте непълнолетна жертва или лице с увреждане, нуждаещо се от специална защита.

Освен това съдебният орган може да забрани получаването, оповестяването или публикуването на Ваши изображения или на членовете на Вашето семейство, особено ако сте непълнолетна жертва или лице с увреждания, нуждаещо се от специална защита.

Трябва ли да съобща за извършването на престъпление, преди да получа възможност за достъп до подпомагане на жертвите?

Всяка жертва има право на безплатен достъп в условията на поверителност до услугите за съдействие и подкрепа от службите за подкрепа на жертвите на престъпления.

Достъпът до услугите за съдействие и подкрепа няма да бъде поверителен по отношение на съобщено преди това престъпление.

Лична защита, ако съм в опасност

Какви видове защита са на разположение?

Органите и длъжностните лица, които отговарят за разследването, наказателното преследване и съдебните процеси за престъпленията, ще предприемат установените по закон необходими мерки, за да защитят живота на жертвата и членовете на нейното семейство, тяхното психично и физическо благосъстояние, свобода, сигурност, сексуална свобода и неприкосновеност, както и да защитят ефективно неприкосновеността на личния им живот и достойнство, особено когато дават показания или трябва да свидетелстват в съда.

Прокурорът по-специално ще гарантира упражняването на това право на защита в случай на непълнолетни жертви, като взема предвид подходящите мерки в техния висш интерес, когато е необходимо да се предотвратят или намалят вредите, които могат да им бъдат причинени от извършването на престъплението.

Ако сте непълнолетна жертва или жертва с увреждания (жертви, нуждаещи се от специална защита) е налице възможност доказателствата да бъдат разгледани от вещи лица преди процеса, а разпитът Ви от специално обучен екип в специална стая да бъде записан.

Кой може да ми предложи защита?

Ще бъде извършена оценка на Вашите конкретни обстоятелства, за да се определи видът на мерките за защита, които трябва да бъдат предприети.

Отговорни за оценката и вземането на решения за тези видове мерки са:

- по време на разследването на престъплението — съдия-следователят или съдията, разглеждащ случаи на насилие срещу жени, без да се засягат временната оценка и решение, които трябва да бъдат извършени и взети от:
- прокурора, по време на разследването или в производството относно непълнолетни жертви, или
- полицейските служители, участвали в първоначалната фаза на разследванията;
- по време на процеса — съдията или съдът, отговорен за разглеждането на делото.

Някой ще извърши ли преценка на моя случай, за да провери дали съм изложен на риск от нанасяне на други вреди от страна на извършителя на престъплението?

Да, тъй като винаги ще се извършва оценка на Вашите конкретни обстоятелства, за да се определят мерките за защита, които трябва да бъдат предприети.

Държавните полицейски служители, а когато е уместно — полицията на автономната област, където е извършено престъплението, ще изготвят първоначална индивидуална оценка на вашето положение в момента, в който съобщите за престъплението, за да установят нуждите Ви от защита и да Ви определят, ако е приложимо, като уязвима жертва. По време на първоначалната оценка Вие ще получите информация за възможността да се обърнете към Служба за подкрепа на жертви на престъпления.

Ако получавате помощ в службата за подкрепа на жертвите на престъпления, тази служба ще изготви индивидуална оценка за Вашия случай. Събраната при полицейската оценка информация може да бъде предадена на службата, ако сте дали съгласието си за това.

При индивидуалната оценка ще се вземат предвид Вашите нужди и желания и ще бъдат изцяло зачетени физическата, психическата и моралната Ви неприкосновеност.

В нея по-специално ще бъдат взети предвид:

- личните Ви характеристики, положение, непосредствени нужди, пол, увреждане и зрялост, и по-специално ще бъде преценено дали сте лице с увреждания или сте зависим от предполагаемия извършител на престъплението, независимо дали сте непълнолетна жертва или се нуждаете от специална защита, или са налице други фактори за наличието на особена уязвимост;
- характерът на престъплението, на което сте жертва и сериозността на причинените Ви вреди, както и рискът от повторно престъпление. Нуждите Ви от защита ще бъдат специално преценени, ако сте жертва на престъпления, свързани с тероризъм, престъпления, извършени от престъпна организация, престъпления, свързани с основано на пола насилие и домашно насилие, престъпления срещу сексуалната свобода и неприкосновеност, трафик на хора, насилствено изчезване и престъпления, извършени от расисти, антисемитски или други подбуди, свързани с идеология, религия или убеждения, семейно положение, принадлежност към даден етнос, раса или нация, Вашия национален произход, пол, сексуална ориентация или идентичност, или поради причини, свързани с пол, заболяване или увреждане;
- обстоятелствата по делото, по-специално в случай на тежки престъпления.

Ако сте непълнолетен или имате някакво увреждане и се нуждаете от специална защита, под внимание ще бъдат взети и Вашето мнение и интереси, както и Вашите лични характеристики, и по-специално ще бъдат зачетени принципите, които са във висш интерес на непълнолетно лице или лице с увреждания, нуждаещо се от специална защита, както и правото на информация, недискриминация, правото на поверителност, неприкосновеност на личния живот и правото на защита.

Някой ще извърши ли преценка на моя случай, за да провери дали съм изложен на риск от нанасяне на други вреди от страна на системата за наказателно правосъдие (по време на разследването и съдебния процес)?

Да, в хода на разследването на престъплението това ще бъде съдия-следовател или съдия, разглеждащ дела, свързани с насилие срещу жени, или, ако става въпрос за престъпления, свързани с основано на пола насилие — прокурорът или полицейските служители, участвали в първоначалната фаза на разследванията, които ще преценят и ще определят мерките за защита, които могат да бъдат подходящи за Вас.

Ако сте в опасност, ще получите полицейска защита.

По съображения, свързани с безопасността, общественения ред, ползата или за запазване на Вашето достойнство, показанията Ви ще бъдат взети чрез видеоконферентна връзка.

Ако сте жертва на определени специфични престъпления, които водят до предоставяне на специални мерки за защита на техните жертви, като например престъпления, свързани с основано на пола насилие, домашно насилие, трафик на хора за целите на сексуална и трудова експлоатация, увреждане, престъпления против свободата, изтезания, престъпления срещу индивида, срещу сексуалната свобода, неприкосновеността на личния живот, правото на себеуважение, неприкосновеност на дома, честта и социално-икономическия ред, имате правото на нападателя да бъде наложена една от следните забрани, ако това е абсолютно необходимо за Вашата защита: забрана да пребивава във или да посещаване на дадено място, квартал, град или регион, забрана да се приближава до Вас или да комуникира с определени хора.

За Вашата защита в хода на разследването могат да бъдат предприети следните мерки:

- можете да дадете показания в специално предназначени или адаптирани за тази цел помещения пред специално обучени специалисти;
- ако трябва да давате показания няколко пъти, показанията ще бъдат снети от едно и също лице, освен ако това може сериозно да застраши протичането на производството или ако показанията Ви трябва да бъдат взети директно от съдия или прокурор;
- ако сте жертва на основано на пола насилие, домашно насилие, престъпление срещу сексуалната свобода или неприкосновеност, Вашите показания могат да бъдат снети от лице от същия пол, когато поискате това, освен ако това може сериозно да застраши протичането на производството или Вашите показания трябва да бъдат взети директно от съдия или прокурор.

Ако сте призован да свидетелствате и съдията прецени, че сте изложен на сериозен риск, или ако Вашата свобода, имущество или семейство са изложени на риск, той може да предприеме следните действия:

- да защити Вашата самоличност, адрес, професия и месторабота, като не използва тази информация в производството;
- да попречи да бъдете забелязан в съда и да бъде превърнат съдът в място за отправяне на уведомления;
- да попречи на записването на изображението Ви по какъвто и да е начин;
- да поиска полицейска защита по време на и след производството;
- да Ви осигури транспорт до съда в служебни автомобили;
- в съдилищата да Ви въвежда в охранявани от полицията чакални;
- при изключителни обстоятелства да Ви предостави нова самоличност и финансова помощ, за да промените Вашето местопребиваване или работа.

Ако сте жертва на основано на пола насилие или домашно насилие, можете да получите „заповед за защита“, която включва общи охранителни мерки срещу нападателя (забрана да се пребивава във или да се посещават определени места, квартали, градове или региони, забрана да се приближават определени хора или да се комуникира с тях).

В хода на съдебното производство съдията или председателят на съда могат да разпоредят изслушване при закрити врата (ограничаване на присъствието на аудио-визуални средства по време за съдебните заседания и забрана за заспиване на всички или на някои изслушвания), за да бъдат защитени моралът, общественият ред, както и Вие в качеството Ви на жертва и/или Вашето семейство. Те могат също така да забранят разкриването на самоличността на вещите лица или на всички други лица, които участват в процеса.

Като частен обвинител можете да поискате изслушване при закрити врата.

За Вашата защита в хода на производството могат да бъдат предприети следните мерки:

- мерки, които Ви предпазват от визуален контакт с предполагаемия извършител и които гарантират, че можете да бъдете изслушан, без да присъствате в съдебната зала; за тази цел могат да бъдат използвани комуникационните технологии (поставяне на екран в съдебната зала и даване на показания чрез видеоконферентна връзка);
- мерки, които предотвратяват задаването на въпроси, които са свързани с личния Ви живот и нямат отношение към наказателното деяние, по отношение на което се води наказателно преследване, освен ако съдията или съдът по изключение считат, че трябва да им бъде даден отговор;
- провеждането на устно изслушване при закрити врата, макар че съдията или председателят на съда могат да разрешат присъствието на лица, които могат да докажат особен интерес към делото.

Мерките за предотвратяване на визуален контакт с предполагаемия извършител и задаването на въпроси относно личния Ви живот също могат да бъдат взети предвид по време на разследването.

Каква защита се предлага за особено уязвимите жертви?

В случай на уязвими жертви, като например непълнолетни жертви и жертви с увреждания, които се нуждаят от специална защита, в хода на производството освен мерките, посочени в раздела **„Някой ще извърши ли преценка на моя случай, за да провери дали съм изложен на риск от нанасяне на други вреди от страна на системата за наказателно правосъдие (по време на разследването и съдебния процес)“**, ще се прилагат и следните мерки:

- получените изявления ще бъдат записани с аудио-визуални средства и могат да бъдат възпроизвеждани по време на процеса в случаите и при условията, определени по закон;
- изявлението може да бъде получено посредством вещи лица.

Ако сте непълнолетна жертва или жертва с увреждания (жертви, нуждаещи се от специална защита) е налице възможност доказателствата да бъдат разгледани от вещи лица преди процеса, а разпитът Ви от специално обучен екип в специална стая да бъде записан.

Освен това по искане на прокурора е възможно да бъде назначен процесуален настойник, ако сте особено уязвима жертва, и в определени случаи, например когато има конфликт на интереси със законния Ви представител или с някого от родителите — при условие че другият родител не е в състояние да изпълнява адекватно своите задължения за предоставяне на представителство и помощ на жертвата.

Не съм пълнолетен — имам ли специални права?

Ако сте малолетно или непълнолетно дете, по време на фазата на **разследване на престъплението** ще бъдете третиран съгласно протоколи, създадени специално за Ваша защита. Специални предпазни мерки ще бъдат взети и когато трябва да давате показания. Прокурорът, който е натоварен със специалното задължение да защитава малолетни или непълнолетни деца, винаги трябва да присъства. Визуалният контакт между Вас и нападателя трябва да бъде предотвратен, като се използват всякакви технически средства.

Ще бъдете разпитан от специално обучен екип в специална стая, която няма да изглежда заплаха за Вас, тъй като съществува възможност доказателствата да бъдат разгледани от вещи лица преди процеса, а разпитът Ви да бъде записан.

Можете да дадете показания само веднъж, в присъствието на съдия-следователя, съдебния секретар и всички страни в производството и да не бъдете разпитван отново по време на процеса.

Ако сте малолетно или непълнолетно дете, даващо показания, в хода на **съдебното производство** визуалният контакт между Вас и обвиняемия ще бъде предотвратен чрез всички възможни технически средства.

Провеждането на очна ставка също е ограничено.

Освен мерките, посочени в раздела **„Някой ще извърши ли преценка на моя случай, за да провери дали съм изложен на риск от нанасяне на други вреди от страна на системата за наказателно правосъдие (по време на разследването и съдебния процес)“**, в хода на производството ще се прилагат и следните мерки:

- получените изявления ще бъдат записани с аудио-визуални средства и могат да бъдат възпроизвеждани по време на процеса в случаите и при условията, определени по закон;
- изявлението може да бъде получено посредством вещи лица.

Освен това по искане на прокурора е възможно да бъде назначен процесуален настойник, ако сте особено уязвима жертва, и в определени случаи, например когато има конфликт на интереси със законния ви представител или с някого от родителите — при условие че другият родител не е в състояние да изпълнява адекватно своите задължения за предоставяне на представителство и помощ на жертвата.

Член на семейството ми е починал вследствие на престъпление — какви са правата ми?

Ако член на семейството е починал вследствие на престъпление, Вие ще бъдете косвена жертва на престъплението, причинено на член на Вашето семейство (пряка жертва), ако се намирате, наред с други ситуации, в определени ситуации, предвидени от закона (като във всички случаи се изключва лицето, отговорно за престъплението), както и ако сте съпруг(а) на пряката жертва, с когото не сте били законно разделени или не сте живели разделени; ако сте детето на пряката жертва или на съпруга(ата), като не са били законно разделени и не са живели разделени, и сте живели с тях; ако сте били свързан с пряката жертва чрез подобна връзка и живеете заедно.

Не забравяйте, че всички жертви имат право да образуват наказателно производство и да предявят граждански иск съгласно закона, както и да се явят пред органите, отговарящи за разследването, за да им предоставят доказателствата и информацията, които считат, че са от значение за изясняване на фактите.

Като косвена жертва ще имате безплатен достъп в условията на поверителност до услугите за съдействие и подкрепа, осигурени от публичната администрация, както и тези, осигурени от службите за подкрепа на жертвите на престъпления, при условие че се счете за уместно това право да се разшири до членовете на семейството на пряката жертва, като се вземе предвид, че престъпленията са причинили особено тежки вреди. Във връзка с това членовете на семейството ще бъдат определени само като хора, свързани с пряката жертва по брак или подобна на него връзка, и роднини до втора степен (баби и дядовци, братя и сестри, внуци).

Като косвена жертва можете да получите информация за наличните мерки за съдействие и подкрепа, независимо дали са медицински, психологически или от материално естество, както и за процедурата за тяхното получаване и за обезщетението, на което може да имате право, а когато е уместно — процедурата за претендирането му.

Службите за подкрепа на жертвите на престъпления ще Ви дадат съвет във връзка с икономическите права, свързани с производството, по-специално по отношение на финансовата помощ за вреди, причинени вследствие на престъплението, и за процедурата, така че да я поискате, както и ще Ви предложат емоционалната подкрепа и терапевтична помощ, от която се нуждаете, осигурявайки по този начин подходяща психологическа помощ за преодоляване на травмиращите последици от престъплението.

Що се отнася до **финансовата помощ, на която като косвена жертва на престъпление имате право**, в Испания е налице система за публична помощ в полза на косвените жертви на умишлени тежки престъпления, извършени в страната, които водят до смърт или сериозни вреди за психическото здраве.

За да бъдете счетен за косвена жертва за целите на финансова помощ (бенефициер), трябва да отговаряте на определени **изисквания**:

- да бъдете испански гражданин или гражданин на друга държава — членка на Европейския съюз, или, ако нито един от тези случаи не се отнася до Вас, трябва да имате обичайно местопребиваване в Испания или да бъдете гражданин на друга държава, която предоставя на своята територия подобна помощ на граждани на Испания. В случай на смърт гражданството или обичайното пребиваване на починалия не са от значение;
- да бъдете: съпруг(а) на починалото лице, без да сте били законно разделени или да сте живели отделно, или лицето, което е живяло постоянно с починалия в подобно взаимоотношение най-малко две години преди смъртта му, освен ако сте имали заедно деца, в който случай фактът, че живеете заедно, ще бъде достатъчен. Това включва и децата на посочените лица дори ако не са деца на починалото лице, при условие че са били финансово зависими от лицето и са живели с него;
- при всички случаи бенефициерите не включват лица, осъдени за каквато и да е форма на умишлено убийство, когато починалият е техният съпруг(а) или лице, с което или са, или са били стабилно свързани чрез подобно взаимоотношение;
- да бъдете дете на починало лице, което е било финансово зависимо от това лице и е живяло с него, като се предполага, че децата, които са непълнолетни, или възрастните с увреждания, са финансово зависими;
- ако сте родител на починало лице и сте били финансово зависими от това лице, при условие че никой не се намира в горепосочените ситуации;

- родителите на малолетно или непълнолетно дете, което е починало като пряка последица от престъпление, също се считат за косвени жертви за целите на установената съгласно испанското право финансова помощ.

Трябва да претендирате за помощта в срок до една година от датата на извършване на престъплението. В случай че смъртта е настъпила като пряка последица от телесна повреда или увреждане на здравето, ще бъде определен нов срок със същата продължителност за претендиране на помощта.

По правило предоставянето на помощ зависи от окончателното съдебно решение, с което се слага край на наказателното производство.

Помощта не може да бъде комбинирана с установеното съгласно съдебното решение обезщетение, макар че цялата помощ или част от нея ще бъде изплатена, когато лицето, виновно за престъплението, е обявено за частично неплатежоспособно, или с обезщетението, или с помощ от частна застраховка, ако сумата е по-висока от сумата, определена в решението, или със субсидията за социално осигуряване, която може да бъде платима поради временно увреждане на жертвата.

Размерът на помощта в никакъв случай не може да надвишава определеното в съдебното решение обезщетение.

Мога ли да получа достъп до услугите по медиация? При какви условия? Ще бъда ли в безопасност по време на медиацията?

В качеството си на жертва имате право да получавате информация за алтернативното решаване на спорове с използването, когато е уместно, на медиация и други мерки на възстановително правосъдие, и за наличните услуги за възстановително правосъдие в случаите, когато това е възможно по закон. Тази информация ще Ви бъде предоставена от службите за подкрепа на жертвите на престъпления.

Освен това службите за подкрепа на жертвите на престъпления ще могат да предложат на съдебния орган използването на медиация при престъпления, когато това ще бъде от полза за Вас, и ще предоставят подкрепа за услугите за възстановително правосъдие и други установените от закона процедури за извънсъдебно решаване на спорове.

Можете да получите достъп до услугите за възстановително правосъдие, за да получите подходящо обезщетение за имуществени и неимуществени вреди, произтичащи от престъплението, когато са изпълнени следните изисквания:

- извършителят е признал съществените факти, от които произтича неговата отговорност;
- дал сте съгласието си, след като сте получил изчерпателна и безпристрастна информация за тяхното съдържание, възможните резултати и процедурите за налагане на спазването;
- извършителят е дал съгласието си;
- процедурата по медиация не включва риск за Вашата безопасност, нито е налице опасност, че провеждането ѝ може да Ви причини нови имуществени или неимуществени загуби;
- не е забранена от закона по отношение на извършеното престъпление.

Дискусията, проведена като част от процедурата по медиация, ще бъде поверителна и не може да бъде оповестявана без Вашето съгласие и съгласието на извършителя.

Медиаторите и други специалисти, които участват в процедурата по медиация, ще са обект на професионална тайна във връзка със събитията и изявления, които са достигнали до тяхното знание при изпълнението на задълженията им.

Както Вие, така и извършителят ще сте в състояние на оттеглите по всяко време съгласието си да участвате в процедурата по медиация.

Обикновено медиация се провежда при престъпления, които са с по-ниска степен на обществена опасност.

При правосъдието за непълнолетни деца (на възраст между 14 и 18) медиацията се определя изключително като средство за превъзпитание на малолетните и непълнолетните деца. В тази област медиацията се провежда от екипите, които оказват подкрепа на службата, провеждаща наказателното преследване на непълнолетни лица, въпреки че тя може да се извършва и от агенции от автономните области и от други субекти, като например някои специализирани сдружения.

В областта на правосъдието за възрастни медиацията се включва като част от услугите за възстановително правосъдие, като се използват различни пилотни програми, които са въведени през последните няколко години.

Що се отнася до безопасността на медиацията по отношение на Вас, Вие ще разполагате по всяко време с физическа защита и всички останали мерки, налагани от обстоятелствата, които могат да бъдат предоставени от съдебния орган.

Къде мога да намеря закона, в който са посочени моите права?

- **Código Penal** (Наказателен кодекс на Испания) — [на испански език](#)
- **Código Civil** (Наказателно-процесуален кодекс на Испания) — [на испански език](#)
- **Ley de Enjuiciamiento Criminal** (Наказателно-процесуален правилник) — [на испански език](#)
- **Ley 4/2015, de 27 de abril, del Estatuto de la víctima del delito** (Закон 4/2015 от 27 април 2015 г. относно положението на жертвите на престъпления) — [на испански език](#)
- **Real Decreto 1109/2015, de 11 de diciembre, por el que se desarrolla la Ley 4/2015, de 27 de abril, del Estatuto de la víctima del delito, y se regulan las Oficinas de Asistencia a las Víctimas del Delito** (Кралски указ 1109/2015 от 11 декември 2015 г. за прилагане на Закон 4/2015 от 27 април 2015 г. относно положението на жертвите на престъпления и регулирането на службите за подкрепа на жертвите на престъпления) — [на испански език](#)
- **Ley Orgánica 8/2015, de 22 de julio y Ley 26/2015, de 22 de julio, de modificación del sistema de protección de la infancia y de la adolescencia** (Органичен закон 8/2015 от 22 юли 2015 г. и Закон 26/2015 от 22 юли 2015 г. за изменение на системата за защита на децата и юношите) — [на испански език](#)
- **Ley 23/2014, de 20 de noviembre, de reconocimiento mutuo de resoluciones penales en la Unión Europea** (Закон 23/2014 от 20 ноември 2014 г. относно взаимното признаване на решенията по наказателни дела в Европейския съюз) — [на испански език](#)
- **Real Decreto 671/2013, de 6 de septiembre, por el que se aprueba el Reglamento de la Ley 29/2011** (Кралски указ 671/2013 от 6 септември 2013 г. за приемане на правилник за прилагане на Закон 29/2011) — [на испански език](#)
- **Ley 29/2011, de 22 de septiembre, de Reconocimiento y Protección Integral a las Víctimas de Terrorismo** (Закон 29/2011 от 22 септември 2011 г. относно признаването и цялостната защита на жертвите на тероризъм) — [на испански език](#)
- **Ley Orgánica 1/2004, de 28 de diciembre, de Medidas de Protección Integral contra la Violencia de Género** (Органичен закон 1/2004 от 28 декември 2004 г. относно цялостните мерки за защита срещу основаното на пола насилие) — [на испански език](#)
- **Ley Orgánica 5/2000, de 12 de enero, reguladora de la responsabilidad penal de los menores** (Органичен закон 5/2000 от 12 януари 2000 г. за уреждане на наказателната отговорност на децата) — [на испански език](#)
- **Ley Orgánica 1/1996, de 15 de enero, de Protección Jurídica del Menor** (Органичен закон 1/1996 от 15 януари 1996 г. относно правната защита на деца) — [на испански език](#)
<https://www.boe.es/buscar/act.php?id=BOE-A-1996-1069>
- **Ley 1/1996, de 10 de enero, de asistencia jurídica gratuita** (Закон 1/1996 от 10 януари 1996 г. за правната помощ) — [на испански език](#)
- **Ley 35/1995, de 11 de diciembre, de ayuda y asistencia a las víctimas de delitos violentos y contra la libertad sexual** (Закон 35/1995 от 11 декември 1995 г. относно помощта и съдействието за жертви на тежки престъпления и престъпления срещу сексуалната свобода) — [на испански език](#)
- **Real Decreto 738/1997, de 23 de mayo, por el que se aprueba el Reglamento de ayudas a las víctimas de delitos violentos y contra la libertad sexual** (Кралски указ 738/1997 от 23 май 1997 г. за одобрение на Регламента относно помощта за жертвите на тежки престъпления и престъпления срещу сексуалната свобода) — [на испански език](#)
- **Ley Orgánica 19/1994, de 23 de diciembre, de protección a testigos y peritos en causas criminales** (Органичен закон 19/1994 от 23 декември 1994 г. относно защитата на свидетели и вещи лица в наказателни дела) — [на испански език](#)

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответната държава-членка. Преводите са направени от Европейската комисия. Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите. Европейската комисия не поема каквато и да е отговорност по отношение на информация или данни, които се съдържат или споменават в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази страница.

Последна актуализация: 12/03/2019

2 - Съобщаване за извършено престъпление. Моите права по време на разследването или съдебния процес

Как мога да съобща за извършено престъпление?

Ако сте жертва на престъпление, от първия контакт с органите или длъжностните лица имате право да получите информация за правото Ви да съобщите за престъплението, а когато е целесъобразно — за процедурата, която трябва да следвате, за да го направите.

Можете да съобщите за престъплението на полицията и да станете свидетел в последващата процедура. Можете също така да поискате от полицията да Ви насочи към подходящата служба за подкрепа на жертвите на престъпления (Oficina de Asistencia a las Víctimas del delito), където ще Ви бъде предоставена информация за начина, по който да съобщите за престъплението.

Достъпът до службите за грижа и подкрепа, като например службите за подкрепа на жертвите на престъпления, е безплатен и се предоставя в условията на поверителност; не е необходимо първо да съобщите за престъплението.

Като лице, съобщаващо за престъпление, Вие се ползвате от следните права:

- да получите надлежно заверено копие на сигнала;
- да получите безплатна езикова помощ и писмен превод на копието на сигнала, който сте подали, ако не разбирате или не говорите никой от официалните езици на мястото, където е подаден сигналът. Ако не говорите или не разбирате испански език или официалния език, използван във въпросното производство, когато давате показания по време на фазата на разследването пред съдията, прокурора или полицейските служители, ще имате право да използвате безплатно услугите на устен преводач, говорещ език, който разбирате;
- Ако сте поискали да бъдете уведомен за някои решения, като например решението да не се образува наказателно производство или окончателното решение по делото, имате право да бъдете информиран за датата, часа и мястото на съдебния процес, както и за съдържанието на обвинителния акт срещу извършителя.

Също така можете да предявите иск срещу извършителя и да бъдете конституиран като частен обвинител, в който случай ще имате права, много подобни на тези на прокурора.

Освен обичайните случаи, в които прокурорът повдига обвинения срещу извършителя, са налице и два вида престъпления, при които Вашата роля е от изключително значение за започване на производството:

- производствата за **престъпления, подобни на престъпления срещу обществения ред**, изискват да съобщите за престъплението или да предявите иск, за да започне производството; след това прокурорът поема отговорността да повдигне обвинения срещу извършителя. Производствата срещу **престъпления от частен характер** (например клеветата) обаче зависят изцяло от Вас: прокурорът не носи каквато и да е отговорност по отношение на повдигането на обвинения срещу извършителя и можете по всяко да оттеглите сигнала, с което слагате край на производството.

Можете да съобщите за престъплението на всеки език, като ако не говорите испански език или някой от съответните регионални езици, имате право да ползвате безплатно услугите на устен преводач. На практика, ако никой от полицейските служители в участъка не говори Вашия език, полицията ще Ви предложи следното:

- ако престъплението не е тежко, ще имате правото да съобщите за него, като използвате формуляр на Вашия език;
- ако престъплението е тежко, ще Ви бъдат предоставени услугите на устен преводач, по телефона или лично.

В някои от полицейските участъци разполагат с преводачи от английски, френски и немски език, особено през летните месеци.

Няма срок, в рамките на който да съобщите за престъплението, но има срокове, след изтичането на които няма да бъде възможно да се започне наказателно преследване по отношение на престъплението: от 10 до 20 години — в зависимост от тежестта на престъплението. Органите не са определили специален начин за съобщаване на престъпление. Можете да съобщите за престъпление в писмен вид или устно, в който случай компетентният орган ще си води записки за това, за което подавате сигнала. Трябва да предоставите Вашето име, адрес, идентификационен номер, телефонен номер и друга информация, като трябва да подпишете сигнала.

След като сте съобщили за престъпление, ако сте жертва на престъпление, свързано с основано на пола насилие или домашно насилие, можете да поискате от полицията заповед за защита. Можете също така да поискате заповед за защита директно от съдебния орган или от прокурора, службите за подкрепа на жертвите на престъпления или социалните служби, или институциите за социални грижи към публичната администрация.

Във всички случаи ще Ви бъдат предоставени формуляри за искане за заповед за защита и ще Ви бъде предоставена информация за тази заповед.

Как мога да разбера какво е развитието по случая?

Когато подавате сигнал, ще получите заверено копие с референтен номер.

Като жертва можете да получите информация от полицията за хода на производството, освен ако това не е във вреда на разследването. На практика е най-добре да се обадите на съответния полицейски орган и да поискате информация.

По принцип, ако сте подали съответното искане, имате право да получите информация за датата, часа и мястото на съдебния процес и съдържанието на обвинителния акт срещу извършителя, както и да бъдете уведомен за следните решения:

- решението да не се образува наказателно производство;
- окончателното решение по производството;
- решенията за лишаването от свобода или освобождаването на извършителя, както и за евентуалното бягство на извършителя след задържането му под стража и решенията за предприемане на охранителни мерки във Ваша защита.

Ако сте поискали да бъдете насочен към служба за подкрепа на жертвите на престъпления или ако получавате услуги за грижа от една от тези служби, имате правото да получите информация за данните за контакт на органа, който отговаря за производството, и за каналите за комуникация с този орган, както и информация за датата, часа и мястото на съдебния процес и съдържанието на обвинителния акт срещу извършителя.

Ако сте жертва на престъпление, свързано с основано на пола насилие, имате правото да бъдете информиран за процесуалното положение на нападателя и за предприетите охранителни мерки, без да трябва да искате това. Можете да изразите по всяко време желанието си да не получавате тази информация.

Ако сте жертва на тежко престъпление срещу сексуалната свобода, имате право да получите информация за обезщетението от държавата, на което имате право, ако нападателят не Ви е изплатил обезщетение или ако то не е достатъчно.

Имам ли право на правна помощ (по време на разследването или съдебния процес)? При какви условия?

От първия контакт с органите или длъжностните лица имате правото да получите информация за процедурата за получаване на правна консултация и защита, а когато е приложимо — условията за безплатното им получаване. Службите за подкрепа на жертвите на престъпления ще Ви предоставят и тази информация.

Ще бъдете в състояние да подадете искането си за признаване на правото Ви на правна помощ до длъжностното лице или органа, който ви е предоставил информацията за процедурата за получаване на правни съвети и защита, а когато е приложимо — за безплатното им получаване. Длъжностното лице или органът ще предадат искането Ви, заедно с предоставените документи, на съответната адвокатска колегия.

Искането Ви може да бъде подадено и до службите за подкрепа на жертвите на престъпления към съдебната администрация, които ще го предадат на съответната адвокатска колегия.

По принцип можете да се възползвате от услугите за правни насоки, които предлагат информация във връзка с правото на всички граждани. Тези услуги са организирани от адвокатските колегии във всеки съдебен район.

Трябва да попълните формуляр, който може да бъде намерен в съдилищата, в Министерството на правосъдието и в други държавни служби, за да докажете, че Вашите средства за издръжка не са достатъчни. Трябва да подадете своето искане до адвокатската колегия в съдебния район на съответния съд или в съда по Вашето местопребиваване, ако наказателното производство все още не е започнало.

Ако сте жертва на престъпление, свързано с основано на пола насилие, не е необходимо първо да доказвате, че не разполагате с достатъчно средства, за да получите правна помощ.

Ако сте жертва на тероризъм, също можете да получите правна помощ.

В Испания можете да поискате правна помощ, наред с другото, ако се намирате в една от следните ситуации:

- ако сте гражданин на някоя от държавите — членки на ЕС, и докажете, че не разполагате с достатъчно средства;

- ако сте гражданин на трета държава и пребивавате законно в Испания или имате право, признато в международни споразумения (например споразумения относно международно отвлечане на дете). В този случай ще имате достъп до правна помощ в Испания съгласно същите условия като гражданите на ЕС;
- Независимо от това, че разполагате със средства да се образува съдебно производство, правото Ви на правна помощ ще бъде признато и помощта ще Ви бъде предоставена незабавно, ако сте жертва на основано на пола насилие, тероризъм или трафик на хора, във всяко производство, което е свързано със, произтича от или е резултат от статута Ви на жертва, или ако сте малолетно или непълнолетно дете, или имате когнитивни нарушения или психично заболяване, когато сте жертва на ситуации на насилие или малтретиране.

Това право се прилага и по отношение на наследниците, в случай че жертвата почина, при условие че те не са участвали в деянията.

За целите на предоставяне на правна помощ Вие ще се считате за жертва, когато е подаден сигнал или предявен иск, или когато е образувано наказателно производство във връзка с някое от посочените престъпления, и ще запазите този статут, докато наказателното производство е в ход или когато след приключване на производството е постановена присъда за виновност.

Правото на правна помощ ще бъде загубено след произнасянето на окончателна оправдателна присъда или след временното спиране или прекратяване на производството, поради това че престъпните деяния не са доказани, без да е задължително да се плащат разходите за всички получени до момента безплатни ползи.

В различните производства, които могат да бъдат инициирани в резултат на статута Ви на жертва на установените престъпления, и по-специално при производства във връзка с основано на пола насилие, трябва да използвате услугите на адвокат, при условие че по този начин правото Ви на защита е надлежно гарантирано.

Имате правото на правна помощ, ако годишния Ви доход и доходът на домакинството като цяло не надвишават:

- два пъти публичния индекс на доходите с многостранно действие (indicador público de renta de efectos múltiples – IPREM), който е в сила към момента на подаване на искането, когато въпросните лица не са част от което и да е домакинство. IPREM е индекс, който се определя ежегодно и се използва за определяне на размера на определени ползи или на прага за достъп до определени ползи, права и публични услуги;
- два и половина пъти IPREM, който е в сила към момента на подаване на искането, когато въпросните лица са част от което и да е домакинство, с по-малко от четирима членове;
- три пъти IPREM, когато въпросните домакинства включват четирима или повече членове.

Годишният IPREM за 2016 г. е 6390,13 EUR.

Ако Ви бъде предоставена правна помощ, не е необходимо да заплатите следните разходи:

1. предварителната правна консултация;
2. хонорарите за адвокат и съдебен пълномощник (procurador);
3. разходи, произтичащи от публикуването на обявления в официални вестници;
4. депозитите, необходими за подаването на определени жалби;
5. плащания за вещи лица;
6. ще ползвате 80 % намаление от цената на нотариални документи и удостоверения от имотния и от търговския регистър.

Мога ли да поискам да ми бъдат заплатени направените разноски (за участие в разследването/съдебния процес)? При какви условия?

По принцип, ако в качеството си на жертва на престъпление сте участвали в производството, ще имате право да Ви бъдат възстановени разноските, необходими за упражняване на Вашите права, както и разноските от правен характер, които са възникнали вместо изплащането на разноските, направени за държавата.

Във връзка с това плащането трябва да бъде наложено чрез присъдата, а освен това обвиняемият трябва да е бил осъден по Ваше искане, в качеството Ви на жертва, за престъпления, за които прокурорът не е повдигал обвинения, или да е бил осъден след отмяната на решението за приключване на делото поради подадена от Вас жалба като жертва.

Службите за съдействие и подкрепа, и по-специално службите за подкрепа на жертвите на престъпления ще Ви предоставят информация за случаите, в които можете да поискате възстановяване на правните разноски, а когато е уместно — за процедурата за претендирането им.

Мога ли да обжалвам, ако случаят бъде приключен, преди да се стигне до съд?

Ако сте жертва, която не се е явила по време на производството, и прокурорът реши да оттегли обвиненията срещу извършителя, съдията може да Ви информира за това в срок от 15 дни и да Ви прикани да предявите иск и да станете частен обвинител. В случай на ускорена процедура съдията е длъжен да Ви информира и да Ви прикани.

Ако прокурорът повдигне обвинения срещу извършителя, в качеството си на жертва не можете да направите нищо, за да спре производството, освен при престъпления от частен характер.

Ако вече сте се явили в производството и сте частен обвинител, можете да поискате устното производство да започне и да повдигнете обвинения срещу извършителя. Ако съдия-следователят реши да сложи край на производството, т.е. да прекрати делото, можете да обжалвате.

Ако прокурорът повдигне обвинения срещу извършителя, можете да поискате делото да бъде прекратено и да се оттеглите от ролята си на частен обвинител. Прокурорът обаче може да продължи делото, ако реши това.

Мога ли да участвам в съдебния процес?

При първото Ви явяване в съда правният съветник ще Ви информира за правата Ви като жертва в наказателното производство и ще ви предложи възможността да се конституирате като граждански ищец, като използва ясен, прост и достъпен език и като вземе предвид Вашите характеристики и нужди.

Като жертва на престъпление имате право на следното в рамките на наказателното производство:

- да предявите иск за наказателно производство и граждански иск съгласно разпоредбите на наказателното законодателство, което е в сила;
- да се явите пред разследващите органи, за да им предоставите източниците на доказателства и съответната информация, която изяснява фактите.

Освен това при първото Ви явяване ще бъдете попитан дали желаете да получавате установени по закон съобщения или уведомявания, в който случай трябва да предоставите адрес на електронна поща или ако нямате такъв — домашен или пощенски адрес.

Независимо от Вашата роля в наказателното производство обикновено можете да присъствате по време на изслушванията дори ако не са публични. Ще бъдете задължен да присъствате единствено за да дадете показания като **сви детел**.

Ако сте жертва, която не се е явила в наказателното производство, ще бъдете информиран за датата и мястото на съдебния процес. Вашата основна роля ще бъде да дадете показания като свидетел. Това означава, че за да можете да бъдете уведомен за датата и часа на съдебния процес, трябва да съобщавате за всяка промяна на Вашия адрес в хода на производството.

Можете да се явите в производството като **частен обвинител**, преди да бъде подготвен обвинителният акт, т.е. преди да започне устното производство, освен в случай на наказателно производство срещу малолетно или непълнолетно дете. Обвинителният акт се подготвя от прокурора, частния обвинител, ако има такъв, и защитника. Този документ включва класификацията на престъплението и препоръчаното от тези лица наказание. На практика всяко лице разполага с пет дни да представи становището си в писмен вид.

По принцип Вие ще бъдете представяван от Вашия адвокат, който ще Ви защитава, и от Вашия съдебен пълномощник, който ще Ви представлява официално по време на производството.

Ако има много жертви, те ще могат да се явят поотделно, макар че съдията може да поиска от тях да се групират около една или няколко защиты. Сдруженията на жертвите на престъпления също ще могат да се явят в наказателното производство, при условие че са получили Вашето позволение като жертва на престъплението.

Ако вече сте конституиран като частен обвинител, Вашият адвокат ще има достъп до изложението и до другите документи по делото, както и до други права, подобни на тези прокурора, включително следното:

- да поиска събирането на повече доказателства;

- да предложи нови свидетели или вещи лица в подкрепа на делото Ви;
- да предложи очни ставки и други.

В случай че обвиняемият е осъден, съдът може да му разпорежи да заплати следните разходи: разходи за адвокати и съдебни пълномощници, вещи лица, удостоверения от публични регистри и нотариуси и други.

Като част от наказателното производство можете да предявите граждански иск (**граждански ищец**), ако претендирате за възстановяване на имущество, отстраняването на вреди или обезщетение за вреди — както имуществени, така и неимуществени — вследствие на престъплението. В този случай Вие ще бъдете представляван от Вашия адвокат, който ще Ви защитава, и от Вашия съдебен пълномощник, който ще Ви представлява официално по време на производството.

В случай че е решено разследването да бъде прекратено, решението за прекратяване на делото ще бъде съобщено директно на жертвите на престъплението, които са съобщили за деянията, както на другите преки жертви, самоличността и местопребиваването на които са известни. В случаи на смърт или изчезване на лице като пряк резултат от престъплението решението ще бъде съобщено на косвените жертви на престъплението.

Каква е официалната ми роля в съдебния процес? Например, дали съм или мога ли да избира да бъда: пострадали от престъплението, свидетел, граждански ищец или частен обвинител?

Като жертва на престъпление имате право на следното в рамките на наказателното производство:

- да предявите иск за наказателно производство и граждански иск съгласно разпоредбите на наказателното законодателство, което е в сила;
- да се явите пред разследващите органи, за да им предоставите доказателства и съответната информация, която разяснява фактите.

Различните роли, които можете да изпълнявате в съдебната система, са:

- **пряка или косвена жертва:** съгласно съобщеното престъпление или в случай на искане на достъп до услугите за съдействие и подкрепа на жертвите, без да сте съобщавали по-рано за престъплението, тъй като достъпът до тези услуги не зависи от подаването на сигнал;
- **свидетел:** ако има подаден сигнал. Участието Ви в производството започва, след като получите призовка;
- **частен обвинител:** ако решите да се явите в производството като частен обвинител, в случай че предявите иск срещу извършителя (престъпления, подобни на престъпления срещу обществения ред, и престъпления от частен характер) и преди да е изготвен обвинителния акт, т.е. преди да започне устното производство, освен в случай на наказателно производство срещу малолетно или непълнолетно дете;
- **граждански ищец:** по принцип, ако решите да предявите граждански иск като част от наказателното производство, т.е. ако претендирате за възстановяване на имущество, отстраняване на вреди или обезщетение за вреди — както имуществени, така и неимуществени — вследствие на престъплението.

По принцип трябва да присъствате на изслушванията дори ако не са публични. Вие ще бъдете задължен да присъствате единствено за да дадете показания като свидетел.

Какви са правата и задълженията ми в това качество?

По принцип, като **жертва**, от първия контакт с органите или длъжностните лица и по време на дейността по използването на услугите за съдействие и подкрепа, осигурени от публичната администрация, включително преди да съобщите за престъплението, имате право да получите защита, информация, подкрепа, съдействие и грижа.

Можете да поискате от органите или от длъжностните лица, с които сте се свързали първоначално, да Ви насочат към службите за подкрепа на жертвите на престъпления, където ще се погрижат за Вас безплатно и в условията на поверителност дори преди това да не сте съобщили за престъпление.

Също така от първия контакт с органите и длъжностните лица можете да бъдете придружаван от избрано от Вас лице.

Освен това като жертва Вие имате правото да разбирате и да бъдете разбиран при всяко действие, което трябва да се извърши след подаването на сигнал за престъплението, включително информацията, предшестваща подаването на сигнал. Когато е необходимо, ще бъде осигурен устен превод на правно признати жестомимични езици, както и средства за подпомагане на устната комуникация

Всички съобщения, независимо дали са подадени устно или писмено, ще бъдат подавани на ясен, прост и достъпен език, като ще бъдат взети предвид личните Ви характеристики и нужди, особено ако имате някакво сензорно, умствено или психично разстройство или ако сте малолетно или непълнолетно дете.

Като жертва имате правото да получавате информация главно относно следното:

- наличните мерки за съдействие и подкрепа, независимо дали са медицински, психологически или материални, както и процедурата за тяхното получаване. Когато е уместно, тези мерки ще включват информация за възможностите за получаване на алтернативно настаняване;
- правото да съобщите за престъпление, а когато е уместно — процедурата, която трябва да следвате, и правото да представяте доказателства на органите, които водят разследването;
- процедурата за получаване на съвет и правна защита, а когато е уместно — условията, при които можете да ги получите безплатно;
- възможността да поискате мерки за защита, а когато е уместно — процедурата за тяхното получаване;
- обезщетението, на което можете да имате право, а когато е уместно — процедурата за претендирането му;
- наличните услуги по устен и писмен превод;
- наличните помощни средства и услуги за комуникация;
- процедурата, чрез която можете да упражнявате Вашите права, в случай че живеете извън Испания;
- жалби, които можете да подадете срещу всички решения, които считате за несъвместими с Вашите права;
- данните за контакт на органа, който разглежда процедурата, и каналите за комуникация с него;
- наличните услуги за възстановително правосъдие в случаите, когато то е възможно по закон;
- случаите, в които могат да Ви бъдат възстановени правните разноски, а когато е уместно — процедурата за претендирането им.
- правото да се отправи искане да бъдете уведомяван за някои решения в производството, като например решението да не се образува наказателно производство, окончателното решение по делото и други.

Независимо от Вашата роля в наказателното производство обикновено можете да присъствате по време на изслушванията дори ако не са публични. Ще бъдете задължен да присъствате единствено за да дадете показания като свидетел.

Ако сте жертва, която не се е явила в наказателното производство, ще бъдете информиран за датата и мястото на съдебния процес. Вашата основна роля ще бъде да дадете показания като свидетел. За да е възможно да Ви уведомят за датата и часа на процеса, трябва да съобщавате за всяка промяна на Вашия адрес в хода на производството.

Можете да се явите в производството като **частен обвинител**, преди да бъде подготвен обвинителният акт, т.е. преди за започне устният процес, освен в случай на наказателно производство срещу малолетно или непълнолетно дете. Вие ще бъдете представляван от Вашия адвокат, който ще Ви защитава, и от Вашия съдебен пълномощник, който ще Ви представлява официално по време на производството.

Ако вече сте конституиран като частен обвинител, Вашият адвокат ще има достъп до изложението и до другите документи по делото, както и до други права, подобни на тези прокурора, включително следното:

- да поиска събирането на повече доказателства;
- да предложи нови свидетели или вещи лица в подкрепа на делото Ви;
- да предложи очни ставки и други.

В случай че обвиняемият е осъден, съдът може да му разпорежи да заплати следните разходи: разходи за адвокати и съдебни пълномощници, вещи лица, удостоверения от публични регистри и нотариуси и други.

Като **свидетел** имате право да ползвате безплатно услугите на устен преводач, ако не говорите испански език или съответния регионален език, но нямате възможност за превод на документите. Макар че по принцип е трудно да се избегне визуалният контакт с обвиняемия, тъй като сградите на съдилищата обикновено нямат отделни чакални за свидетелите, ако сте били жертва на сексуално посегателство, можете:

- да използвате екран в съдебната зала, или

- да свидетелствате чрез видеоконферентна връзка.

Ако предстои да свидетелствате и се намирате в опасност, председателят на съда може да разпорежи изслушване при закрити врата, за да защити морала, обществения ред и Вас като жертва и/или Вашето семейство. Като частен обвинител можете да поискате изслушване при закрити врата.

Ако сте призован да свидетелствате и съдията прецени, че сте изложен на сериозен риск, или ако на такъв риск са изложени Вашата свобода, имущество или семейство, той може да предприеме следните действия:

- да защити Вашата самоличност, адрес, професия и месторабота, като не използва тази информация в производството;
- да Ви предпази от привикване в съда и да бъде установен съдът като адрес за уведомления;
- да предотврати записването на изображението Ви чрез каквито и да е средства;
- да разпорежи полицейска защита по време на производството и след него;
- да Ви осигури транспорт до съда в службени автомобили;
- да Ви въведе в съда в охранявана от полицията чакалня;
- при изключителни обстоятелства да Ви предостави нова самоличност и финансова помощ, за да промените Вашето местоположение, пребиваване и работа.

Ако сте малолетно или непълнолетно дете, което дава показания, визуалният контакт между Вас и обвиняемия ще бъде предотвратен, като се използват всички възможни технически средства. Провеждането на очни ставки също е ограничено. Ако е налице какъвто и да е конфликт на интереси между Вас и Вашите законни представители, които Ви дава основания да се съмнявате, че в хода на разследването или наказателното производство интересите Ви ще се управляват по подходящ начин, или ако конфликтът е с един от Вашите родители, а другият родител не е в състояние да изпълнява по подходящ начин задълженията си да Ви представлява или да Ви окаже помощ, наред с други случаи, прокурорът ще поиска от съдията или от съда да Ви бъде определен процесуален настойник, който ще е задължен да Ви представлява по време на разследването и наказателното производство.

Ако сте чужденец, можете да получите безплатно услугите на устен преводач, ако не говорите испански език или съответния регионален език. Полицията може да Ви предложи формуляр на Вашия език за съобщаване на престъпление и достъп до устен преводач, по телефона или лично. Съдилищата предлагат услуга за устен превод, която ще бъде координирана със службата за подкрепа на жертвите на престъпления.

Ако желаете да предявите граждански иск в рамките на наказателното производство (**граждански ищец**), трябва да се явите с адвокат и съдебен пълномощник към момента на предоставяне на възможността за конституирането Ви като граждански ищец и винаги преди да бъде класифицирано престъплението. В този случай Вие ще бъдете представяван от Вашия адвокат, който ще Ви защитава, и от Вашия съдебен пълномощник, който ще Ви представлява официално по време на производството.

Ако получите каквато и да е субсидия или помощ въз основа на Вашия статут на жертва и по отношение на Вас се предприема предвидена от закона мярка за защита, Вие сте **задължен** да възстановите субсидията или помощта в случаите на присъда за неверен сигнал за престъпление или симулация на престъпление, както и сте **задължен** да заплатите направените от администрацията разходи за действията по признаване, защита и подкрепа и за предоставените услуги, без да се засягат други граждански или наказателни задължения, които могат да се прилагат.

Мога ли да правя изявления или да представям доказателства по време на съдебния процес? При какви условия?

Независимо от Вашата роля в наказателното производство обикновено можете да присъствате по време на изслушванията дори ако не са публични. Ще бъдете задължен да присъствате единствено за да дадете показания като свидетел.

Ако участвате в производството, можете да продължите да се възползвате от услугите на службите за подкрепа на жертвите на престъпления.

Ако сте жертва, която не се е явила в наказателното производство, ще бъдете информиран за датата и мястото на съдебния процес. Вашата основна роля ще бъде да дадете показания като свидетел. Това означава, че за да можете да бъдете уведомен за датата и часа на съдебния процес, трябва да съобщавате за всяка промяна на Вашия адрес в хода на производството.

Можете да се явите в производството като **частен обвинител**, преди да бъде подготвен обвинителният акт, т.е. преди да започне устното производство, освен в случай на наказателно производство срещу малолетно или непълнолетно дете. Вие ще бъдете представяван от Вашия адвокат, който ще Ви защитава, и от Вашия съдебен пълномощник, който ще Ви представлява официално по време на производството.

Ако вече сте конституиран като частен обвинител, Вашият адвокат ще има достъп до изложението и до други документи по делото, както и до други права, подобни на тези на прокурора:

- да поиска събирането на повече доказателства;
- да предложи нови свидетели или вещи лица в подкрепа на делото Ви;
- да предложи очни ставки и други.

В случай че обвиняемият е осъден, съдът може да му разпорежи да заплати следните разходи: разходи за адвокати и съдебни пълномощници, вещи лица, удостоверения от публични регистри и нотариуси и други.

Като **свидетел** имате право да ползвате безплатно услугите на устен преводач, ако не говорите испански език или съответния регионален език, но нямате възможност за превод на документите. Макар че по принцип е трудно да се избегне визуалният контакт с обвиняемия, тъй като сградите на съдилищата обикновено нямат отделни чакални за свидетелите, ако сте били жертва на сексуално посегателство, можете:

- да използвате екран в съдебната зала, или
- да свидетелствате чрез видеоконферентна връзка.

Ако предстои да свидетелствате и се намирате в опасност, председателят на съда може да разпорежи изслушване при закрити врата, за да защити морала, обществения ред и Вас като жертва и/или Вашето семейство. Като частен обвинител можете да поискате изслушване при закрити врата.

Ако сте призован да свидетелствате и съдията прецени, че сте изложен на сериозен риск, или ако на такъв риск са изложени Вашата свобода, имущество или семейство, той може да предприеме следните действия:

- да защити Вашата самоличност, адрес, професия и месторабота, като не използва тази информация в производството;
- да Ви предпази от привикване в съда, като установи съда като адрес за уведомявания;
- да предотврати записването на изображението Ви чрез каквито и да е средства;
- да разпорежи полицейска защита по време на производството и след него;
- да Ви осигури транспорт до съда в служебни автомобили;
- да Ви въведе в съда в охранявана от полицията чакалня;
- при изключителни обстоятелства да Ви предостави нова самоличност и финансова помощ, за да промените Вашето местоположение, пребиваване и работа.

Ако сте малолетно или непълнолетно дете, което дава показания, визуалният контакт между Вас и обвиняемия ще бъде предотвратен, като се използват всички възможни технически средства. Провеждането на очни ставки също е ограничено. Ако е налице каквото и да е конфликт на интереси между Вас и Вашите законни представители, който Ви дава основания да се съмнявате, че в хода на разследването или наказателното производство интересите Ви ще се управляват по подходящ начин, или ако конфликтът е с един от Вашите родители, а другият родител не е в състояние да изпълнява по подходящ начин задълженията си да Ви представлява или да Ви окаже помощ, наред с други случаи, прокурорът ще поиска от съдията или от съда да Ви бъде определен процесуален настойник, който ще е задължен да Ви представлява по време на разследването и наказателното производство.

Ако сте чужденец, можете да получите безплатно услугите на устен преводач, ако не говорите испански език или съответния регионален език. Съдилищата предлагат услуга за устен превод, която ще бъде координирана със службата за подкрепа на жертвите на престъпления.

Каква информация ще получа по време на съдебния процес?

Ако сте подали съответното искане, Вие имате право да получите информация за датата, часа и мястото на съдебния процес и съдържанието на обвинителния акт срещу извършителя, както и да бъдете уведомен за следните решения:

- решението да не се образува наказателно производство;

- окончателното решение по производството;
- решенията за лишаване от свобода или освобождаване на извършителя, както и за евентуално бягство на извършителя след задържането му под стража;
- решения за предприемане на лични охранителни мерки или за изменение на вече приетите такива, когато са въведени, за да гарантират Вашата безопасност;
- решения, издадени от всеки съдебен орган или управа на затвор, засягащи субекти, осъдени за престъпления, извършени с употребата на насилие или сплашване, и които представляват риск за Вашата безопасност;
- решенията, които включват участието Ви като жертва при изпълнението на присъдата и които се постановяват в затвора, като например тези, засягащи класификацията на осъдения в режим от трета степен на затвор от открит тип, облекченията в затвора, краткосрочния отпуск, условното освобождаване и други.

Когато поискате да бъдете уведомен за посочените по-горе решения, трябва да посочите адрес на електронна поща или друг пощенски или домашен адрес, на който органът ще Ви изпраща съобщенията и уведомленията.

По изключение, ако нямате адрес на електронна поща, те ще бъдат изпратени по обикновена поща на предоставения от Вас адрес.

Ако сте гражданин, пребиваващ извън Европейския съюз, и нямате електронна поща или пощенски адрес, на който могат да бъдат изпратени съобщенията, те ще бъдат изпратени на испанската дипломатическа или консулска служба на държавата, в която пребивавате, за да бъдат публикувани.

Уведомленията, които можете да получавате, ще включват най-малко диспозитива на решението и мотивите за него.

Ако в качеството си на жертва сте се явили официално в производството, решенията ще бъдат съобщени на Вашия съдебен пълномощник и ще бъдат изпратени и на посочения от вас адрес на електронна поща.

Вие можете да изразите желанието си да не бъдете информиран за посочените по-горе решения по всяко време и в този случай искането Ви ще стане недействително.

Ако сте поискали да бъдете насочен към служба за подкрепа на жертвите на престъпления или ако получавате грижа чрез една от тези служби, имате правото да получите информация за данните за контакт на органа, който отговаря за производството, и за каналите за комуникация с този орган, както и информация за датата, часа и мястото на съдебния процес и съдържанието на обвинителния акт срещу извършителя.

Ако сте жертва на престъпление, свързано с основано на пола насилие, имате правото да бъдете информиран за процесуалното положение на нападателя и за предприетите охранителни мерки, без да трябва да искате това. По всяко време можете да изразите желанието си да получавате информация.

Ще имам ли достъп до съдебната преписка?

Ако вече сте конституиран като частен обвинител, Вашият адвокат ще има достъп до изложението и до другите документи по делото.

Ежедневните дейности на адвокатите включват достъп до юридическата информация и документация, по-специално в случаите, когато клиентът им не е страна в производството.

Съгласно испанското законодателство страните, които се явяват, могат да бъдат информирани за производството и да участват във всички процесуални действия.

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответната държава-членка. Преводите са направени от Европейската комисия. Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите. Европейската комисия не поема каквато и да е отговорност по отношение на информация или данни, които се съдържат или споменават в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази страница.

Последна актуализация: 12/03/2019

3 - Правата ми след съдебния процес

Мога ли да обжалвам съдебното решение?

Ако желаете да обжалвате съдебното решение, в случай че обвиняемият е признат за невинен, имайте предвид, че ако не сте били страна в производството, не можете да обжалвате решението.

Ако сте били страна в производството и сте се конституирал като частен обвинител, можете да подадете жалба, както следва:

- срещу съдебното решение — в срок от десет дни, след като то ви е било връчено; предвидени са различни основания, на които решението може да се обжалва, и е възможно доказателствата да бъдат преразгледани. Това представлява обжалване по общия ред;
- касационна жалба може да бъде подадена в срок от пет дни от връчването на решението; тя може да бъде подадена на основание нарушение на закона или Конституцията на Испания, или неспазване на изискванията за форма. Това е извънредна жалба.

Като граждански ищец можете да подадете касационна жалба само по въпроси, свързани с Вашето обезщетение.

Що се отнася до възможностите за подаване на други жалби, ако първоначално сте обжалвали по общия ред, след това можете да подадете касационна жалба. Тази касационна жалба се разглежда от Върховния съд.

Службите за подкрепа на жертвите на престъпления (Oficina de Asistencia a las Víctimas del delito) ще Ви предоставят информация за жалбите, които можете да подадете срещу решения, които считате за несъвместими с Вашите права.

Какви права имам след постановяване на присъдата?

Ако сте подали съответното искане, имате право да бъдете уведомен за следните решения:

- решението да не се образува наказателно производство;
- окончателното решение по делото;
- решенията за лишаване от свобода или освобождаване на извършителя, както и евентуалното бягство на извършителя след задържането му под стража;
- решенията за прилагане на охранителни мерки за лична защита или за изменение на вече приети такива, когато целта им е да гарантират Вашата безопасност;
- решенията на който и да е съдебен орган или управа на затвор, засягащи лица, осъдени за престъпления, извършени с употребата на насилие или сплашване и представляващи риск за Вашата безопасност;
- решенията, които включват участието Ви при изпълнението на присъдата и които се постановяват по въпроси, свързани с лишаването от свобода, решенията, засягащи класификацията на осъдения като затворник, за когото се прилага режим на лишаване от свобода от трета степен в затвор от открит тип, както и решенията, във връзка с облекчаване на режима на лишаване от свобода, краткосрочния отпуск, условното освобождаване и други.

Основното Ви право по време на изпълнение на съдебното решение е правото на информация относно осъждането на обвиняемия. По принцип информацията относно неговото освобождаване от затвора се разглежда като част от правото му на неприкосновеност на личния живот и не може да Ви бъде съобщена.

По изключение, ако сте били жертва на насилие, основано на пола, информацията относно процесуалния статут на обвиняемия и изтърпяването на присъдата му ще Ви бъде предоставяна докато е в сила заповедта за защита или ограничителната заповед.

Ако сте конституиран като частен обвинител в производството, можете да участвате в процедурата за вземане на решение за отлагане на присъдата на обвиняемия. Изпълнението на присъда „лишаване от свобода“ за срок, по-кратък от две години, може да бъде отложено, ако в рамките на даден срок не е налице повторно извършване на престъпление. След този срок присъдата изтича. Решението за отлагане на присъдата се взема от съдията, като Вие ще бъдете изслушан преди то да бъде постановено.

Службите за подкрепа на жертвите на престъпления ще Ви предоставят информация за предоставената ви в качеството на жертва възможност да участвате при изпълнението на присъдата „лишаване от свобода“ и ще Ви съдействат по всякакъв начин, така че да можете да упражнявате признатите Ви от закона права.

Ако сте жертва на тероризъм, Службата за информация и подкрепа на жертвите на тероризъм към Националния висш съд (*Audiencia Nacional*) ще Ви предостави информационни канали, за да узнавате всичко във връзка с изтърпяването на наложената присъда „лишаване от свобода“ от извършителя до момента на пълното ѝ изтърпяване, особено в случаите на облекчаване на режима на лишаване от свобода или освобождаване на осъдените.

Имам ли право на помощ или защита след съдебния процес? За колко време?

Ако съдебното решение се изпълнява и е налице необходимост от защита, можете да продължите да бъдете защитавани, ако съдията прецени това. Можете да получите полицейска защита или, в изключителни случаи, нова самоличност или финансова помощ, за да промените местопребиваването или работата си.

При определени престъпления, като например основано на пола насилие или домашно насилие, можете да поискате заповед за защита, като периодът, за който тя ще бъде валидна, ще бъде определен с решение на съдебния орган.

Заповед за защита може да бъде искана пряко от съдебния орган или от прокурора или от правоприлагащите органи, Службите за подкрепа на жертвите на престъпления или социалните служби или от институциите за социални грижи към публичната администрация.

Заповедта за защита предоставя цялостен статут на защита, който включва определени по закон граждански и наказателни охранителни мерки и всякаква друга помощ и мерки за социална защита, установени в правната система.

Издаването на заповед за защита води до задължение да се информирате непрекъснато за процесуалното положение на обвиняемия или заподозрения, както и за обхвата и срока на валидност на наложените охранителни мерки. По-специално непрекъснато ще бъдете информиран за положението на предполагаемия нападател в затвора. За тази цел заповедта за защита ще бъде изпратена на администрацията на затвора.

Защитата ви може да бъде осигурена и чрез налагане на определени санкции или мерки за сигурност спрямо извършителя: ограничителни заповеди, лишаване от родителски права или право на настойничество, отнемане на правото да се носят и използват оръжия и т.н. Освен това в случаите, когато изпълнението на присъдата е отложено преди реалното лишаване от свобода, съдията може да забрани на извършителя да посещава определени места или да се доближава до Вас, да го задължи да участва в специални образователни програми и други.

Като жертва имате право:

а) да поискате предвидените от закона мерки или правила за поведение, които се считат за необходими, за да се гарантира Вашата безопасност, да бъдат наложени на условно предсрочно освободеното лице, когато това лице било е осъдено за деяния, поради които е възможно да се заключи, че може да възникне опасност за Вас;

б) да предоставите на съдията или на съда всяка информация, която е от значение за вземането на решение относно изпълнението на наложеното наказание, гражданските отговорности, произтичащи от престъплението, или наложената конфискация.

Службите за подкрепа на жертвите на престъпления ще си сътрудничат и ще координират действията си с органите, институциите и службите, които могат да участват при оказване на съдействие на жертвите: съдебната система, прокуратурата, служителите на правоприлагащите органи, особено в случаите на уязвими жертви с висок риск от виктимизация. Освен това, ако сте жертва, която изисква специални мерки за защита, посочените органи, институции и служби ще разгледат Вашия случай, за да определят какви мерки за защита, помощ и подкрепа следва да Ви бъдат предоставени, което може да включва следното:

- предоставяне на психологическа подкрепа или помощ за справяне с разстройствата, причинени от престъплението, като се използват най-подходящите психологически методи за грижа за Вас;
- придружаване по време на съдебния процес;
- информация относно наличните психосоциални ресурси и ресурси за полагане на грижи, както и насочване към тези услуги, ако го поискате;
- всички специални мерки за подкрепа, които могат да бъдат необходими, ако сте жертва със специфични нужди от защита;
- насочване към специализирани услуги за подкрепа.

За колко време?

Мерките за защита, които са от компетентността на съда, ще бъдат валидни за срока, определен от съдебния орган в съответното решение.

Поради качеството ви на жертва Службите за подкрепа на жертвите на престъпления ще наблюдават положението Ви — особено ако сте уязвима жертва — през цялото наказателно производство и за подходящ период след неговото приключване, независимо дали самоличността на извършителя и резултатите от производството са известни.

Каква информация ще ми бъде предоставена, ако извършителят бъде осъден?

Основното Ви право по време на изпълнение на решението е правото на информация относно осъждането на обвиняемия. По принцип информацията относно неговото освобождаване от затвора се разглежда като част от правото му на неприкосновеност на личния живот и не може да Ви бъде съобщена.

По изключение, ако сте били жертва на насилие, основано на пола, информация относно процесуалния статут на обвиняемия и изтърпяването на присъдата му ще ви бъде предоставяна докато бъде в сила заповедта за защита или ограничителната заповед, освен в случаите, когато изразите желанието си да не получавате информация по въпроса.

Службите за подкрепа на жертвите на престъпления ще Ви предоставят информация за предоставената Ви в качеството на жертва възможност да участвате при изпълнението на присъдата „лишаване от свобода“ и ще Ви съдействат по всякакъв начин, така че да можете да упражнявате признатите Ви от закона права.

Ако сте жертва на тероризъм, Службата за информация и подкрепа на жертвите на тероризъм към Националния висш съд (*Audiencia Nacional*) ще Ви предостави информационни канали, за да узнавате всичко във връзка с изтърпяването на наложената присъда „лишаване от свобода“ до момента на пълното ѝ изтърпяване, особено в случаите на облекчаване на режима на лишаване от свобода или на освобождаване на осъдените.

Ще бъде ли уведомен, в случай че извършителят на престъплението бъде освободен (включително предсрочно или условно освобождаване) или избяга от затвора?

Ако сте подали съответното искане, имате право да бъдете уведомен, наред с другото, за следните решения:

- решенията за лишаване от свобода или освобождаване на извършителя, както и евентуалното бягство на извършителя след задържането му под стража;
- решенията на който и да е съдебен орган или управа на затвор, засягащи лица, осъдени за престъпления, извършени с употребата на насилие или сплашване и представляващи риск за Вашата безопасност;
- решенията, които включват участието Ви при изпълнението на присъдата и които се постановяват по въпроси, свързани с лишаването от свобода, решенията, засягащи класификацията на осъдения като затворник, за когото се прилага режим на лишаване от свобода от трета степен в затвор от открит тип, както и решенията във връзка с облекчаване на режима на лишаване от свобода, краткосрочния отпуск, условното освобождаване и други.

Службите за подкрепа на жертвите на престъпления ще Ви предоставят информация за предоставената Ви в качеството на жертва възможност да участвате при изпълнението на присъдата „лишаване от свобода“ и ще Ви съдействат по всякакъв начин, така че да можете да упражнявате признатите Ви от закона права.

Ако сте жертва на тероризъм, Службата за информация и подкрепа на жертвите на тероризъм към Националния висш съд (*Audiencia Nacional*) ще Ви предостави информационни канали, за да узнавате всичко във връзка с изтърпяването на наложената присъда „лишаване от свобода“ до момента на пълното ѝ изтърпяване, особено в случаите на облекчаване на режима на лишаване от свобода или на освобождаване на осъдените.

Ще бъде ли привлечен за участие при вземането на решение за освобождаване или за условно предсрочно освобождаване?

Като жертва на престъпление Вие ще имате право:

- да поискате спрямо условно предсрочно освободеното лице да бъдат наложени предвидените от закона мерки или правила за поведение, които се считат за необходими, за да се гарантира Вашата безопасност, когато това лице е било осъдено за деяния, поради които е възможно да възникне опасност за Вас;
- да предоставите на съдията или на съда всяка информация, която е от значение за вземането на решение относно изпълнението на наложената присъда, гражданските отговорности, произтичащи от престъплението, или наложената конфискация.

Службите за подкрепа на жертвите на престъпления ще Ви предоставят информация за предоставената ви в качеството на жертва възможност да участвате при изпълнението на присъдата „лишаване от свобода“ и ще Ви съдействат по всякакъв начин, така че да можете да упражнявате признатите Ви от закона права.

Ако сте жертва на тероризъм, Службата за информация и подкрепа на жертвите на тероризъм към Националния висш съд ще Ви предостави необходимите информационни канали, за да узнавате всичко във връзка с изтърпяването на наложената присъда „лишаване от свобода“ до момента на пълното ѝ изтърпяване, особено в случаите на облекчаване на режима на лишаване от свобода или на освобождаване на осъдените.

Например, мога ли да правя изявления или да обжалвам решението?

Ако сте поискали да бъдете уведомяван за някои решения, постановявани по въпроси, свързани с лишаването от свобода, както и за решенията, засягащи класификацията на осъдения като затворник при режим на лишаване от свобода от трета степен в затвор от открит тип, и за решенията във връзка с облекчаване на режима на лишаване от свобода, краткосрочния отпуск, условното освобождаване и т.н., можете да ги обжалвате дори ако не сте били страна в производството. Желанието да обжалвате трябва да бъде заявено пред компетентния съдебен секретар, без за това да са необходими услугите на адвокат. Това намерение трябва да се заяви в срок от пет дни, считано от момента, в който сте били уведомен за решението, като жалбата трябва да бъде подадена в срок от петнадесет дни след това уведомяване.

За да можете да обжалвате евентуалното класифициране на осъдения на режим на лишаване от свобода от трета степен в затвор от открит тип, трябва да сте жертва на едно от следните престъпления:

- убийство;
- аборт;
- телесни повреди;
- престъпления срещу свободата;
- престъпления, изразяващи се в изтезания, и престъпления срещу моралната неприкосновеност;
- престъпления срещу сексуалната свобода и сплашване;
- кражба с употребата на насилие или сплашване;
- тероризъм;
- трафик на хора.

Преди управата на затворите да постанови някое от посочените по-горе решения, въпросното решение ще ви бъде съобщено, за да можете да представите всички аргументи, които смятате за подходящи, при условие че сте подали съответното искане за уведомяване за тези решения.

Службите за подкрепа на жертвите на престъпления ще Ви предоставят всяка информация, която може да Ви бъде необходима, за жалбите, които можете да подадете срещу решения, които считате за несъвместими с Вашите права.

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответната държава-членка. Преводите са направени от Европейската комисия. Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите. Европейската комисия не поема каквато и да е отговорност по отношение на информация или данни, които се съдържат или споменават в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази страница.

Последна актуализация: 12/03/2019

4 - Обезщетение

Каква процедура се следва при търсене на обезщетение от извършителя за причинените вреди? (например независим съдебен процес, граждански иск, съвместно гражданско и наказателно производство)

Като частен обвинител можете да предявите иск за обезщетение за причинени вреди, като предявите граждански иск в рамките на същото наказателно производство, или да отложите предявяването на този иск до приключване на наказателното производство. Ако тези два иска са отделни, предявяването на гражданския иск трябва да стане след приключване на наказателното производство.

Също така е възможно да бъдете конституиран само като граждански ищец, като в този случай няма да имате каквато и да е правоспособност в производството. Ако не бъдете конституиран като граждански ищец, за да претендирате за обезщетение, прокурорът ще предяви гражданския иск от Ваше име. Ако съдът признае обвиняемия за невинен или не Ви присъди обезщетение, винаги можете да претендирате за обезщетение чрез гражданско производство.

Гражданската отговорност на обвиняемия обхваща възстановяването на имуществото, отстраняването на вредите и обезщетението за причинени вреди, включително тези, причинени на Вашия партньор и деца.

Можете също така да получите обезщетение от държавата.

В случаи, в които престъпление, на което сте станали жертва е извършено в държава — членка на Европейския съюз, различна от Испания, а обичайното Ви местопребиваване е в Испания, органът за помощ на жертвите на престъпления в трансгранични ситуации са службите за подкрепа на жертвите на престъпления. При престъпления, свързани с тероризъм в трансгранични ситуации, органът за помощ е Министерството на вътрешните работи чрез Главна дирекция „Подкрепа на жертвите на тероризъм“.

По принцип, освен при престъпления, свързани с тероризъм, органът за помощ ще сътрудничи при започването и провеждането на процедурите за присъждане на помощ от държавата — членка на Европейския съюз, в която е извършено престъплението, така че в качеството си на подало искане лице можете да получите достъп от Испания до обезщетение от държавата, на чиято територия е извършено престъплението.

Във връзка с това службите за подкрепа на жертвите на престъпления ще ви предоставят, в качеството Ви на подалото искане за помощ лице, следната информация:

- информация за възможностите за претендиране на финансова помощ или обезщетение, процедурите или необходимите формуляри, включително начина, по който трябва да бъдат попълнени, и съпътстващата документация, която може да бъде необходима;
- общи насоки за това как да попълните искания за допълнителна информация.

Освен това като орган за помощ службите за подкрепа на жертвите на престъпления трябва да извършват следното:

- да предават, когато е приложимо, иска Ви и съпътстващата документация, както и всяка друга документация, която може да бъде поискана впоследствие, на органа, вземащ решение, определен от държавата, на чиято територия е извършено престъплението;
- да сътрудничат на органа, вземащ решение, когато в съответствие с националното законодателство този орган реши да изслуша подалото искане лице или всяко друго лице.

Когато искът за законоустановена държавна помощ се разглежда чрез органа за помощ на държавата, в която обичайно пребивава подалото искане лице, вземащият решение орган е Главна дирекция „Разходи за персонала и държавни пенсии“ към Министерството на икономиката и финансите.

Органът, вземащ решение, трябва да съобщи както на Вас, в качеството Ви на подало искане за помощ лице, така и на органа за помощ за:

- получаването на искането за държавна помощ, органа, който образува производството, сроковете за постановяване на решение, а ако е възможно — датата, на която се очаква да бъде взето решението;
- решението за прекратяване на производството.

За престъпления, свързани с **тероризъм**, Министерството на вътрешните работи (Главна дирекция „Подкрепа на жертвите на тероризъм“) ще действа като орган за помощ в случаите, при които мястото, където е извършено престъплението, е държава — членка на Европейския съюз, различна от Испания, докато Вие като подалото искане за помощ лице имате обичайно местопребиваване в Испания, така че, когато е приложимо, да можете от Испания да получите достъп до подходящо обезщетение от държавата, на чиято територията е извършено престъплението. Действията, които трябва да бъдат предприети от Главна дирекция „Подкрепа на жертвите“ в качеството ѝ на орган за помощ или орган за вземане на решение, са равностойни на тези, извършвани от Главна дирекция „Разходи за персонала и държавни пенсии“ към Министерството на икономиката и финансите.

Съдът е разпоредил на извършителя да ми плати обезщетение. Какво трябва да направя, за да бъда сигурен, че извършителят ще ми плати?

В случай че извършителят е обявен за частично неплатежоспособен, държавата ще плати цялата помощ или част от нея.

Държавата ще встъпи в правата Ви срещу страната, от която може да се търси гражданска отговорност за престъплението, до пълния размер на временната или окончателната помощ, която Ви е била предоставена като жертва или бенефициер.

Държавата може да предяви иск за възстановяване срещу страната, от която може да се търси гражданска отговорност за престъпното деяние, с който да поиска пълното или частичното възстановяване на предоставената помощ.

Това действие ще бъде извършено, когато е уместно, чрез процедурата за административно възстановяване и ще се прилага, наред с другото, в следните случаи:

- когато окончателното съдебно решение постановява липсата на престъпление;
- когато след плащането Ви, в качеството Ви на жертва, както и Вашите бенефициери получите на каквото и да е основание пълно или частично обезщетение за понесените вреди в срок от три години от предоставянето на помощта;
- когато помощта е получена на основание предоставяне на погрешна или преднамерено непълна информация или чрез други измамни средства, както и при умишлено пропускане на обстоятелства, които биха довели до отказ от претендираната помощ или до нейното намаляване;
- когато присъденото със съдебното решение обезщетение е по-малко от временната помощ.

Този иск ще бъде предявен с участието на държавата в провеждането на наказателно или гражданско производство, без да се засяга гражданският иск, който може да бъде предявен пред прокурора.

Ако извършителят не ми плати, може ли държавата да ми плати авансова сума? При какви условия?

В случай че обвиненото в престъплението лице е обявено за частично неплатежоспособно, държавата ще плати цялата помощ или част от нея.

Временна помощ може да бъде предоставена преди постановяването на окончателното съдебно решение, с което се слага край на наказателното производство, доколкото се докаже, че се намирате в несигурно икономическо положение като жертва или бенефициер.

Временна помощ може да бъде претендирана, след като сте съобщили за събитията на компетентните органи или когато наказателното производство се провежда служебно въз основа на тези събития.

Имам ли право на обезщетение от държавата?

Можете да получите обезщетение от държавата.

В Испания съществува система за помощ за жертви на умишлени и тежки престъпления, извършени в Испания, и довели до смърт, тежка телесна повреда или тежки увреждания на физическото или психичното здраве. Помощ се предоставя и на жертви на престъпления срещу сексуалната свобода дори когато тези престъпления са извършени, без да е употребено насилие.

По принцип можете да получите достъп до законоустановена финансова помощ, ако към момента на извършване на престъплението сте гражданин на Испания или на всяка друга държава — членка на Европейския съюз, или, ако не отговаряте на нито едно от горепосочените условия, имате обичайно местопребиваване в Испания или сте гражданин на друга държава, която предоставя подобна помощ на намиращите се на нейната територия испански граждани.

В случай на смърт на горепосочените изисквания за гражданство или пребиваване трябва да отговарят бенефициерите, а не починалото лице.

В случай на тежка телесна повреда или тежки увреждания на физическото или психичното здраве бенефициерите ще бъдат **преките жертви**, т.е. тези, на които са причинени уврежданията или вредите.

В случай на смърт бенефициерите са **косвените жертви**, които биха били:

- Съпругът(ата) на починалото лице, ако не са били законно разделени, или лицето, което е живяло постоянно с починалия във връзка, подобна на брак, най-малко две години преди смъртта, освен ако са имали заедно деца, в който случай ще бъде достатъчно само съжителството на семейни начала. Тук са включени и децата на посочените лица дори и да не са деца на починалото лице, доколкото са били финансово зависими от това лице и е било налице съжителство на семейни начала.

При никакви обстоятелства към бенефициерите няма да бъде включено лице, извършило каквато и да е форма на умишлено убийство, когато починалият е бил негов съпруг(а), или лице, с което починалият е имал стабилна връзка, подобна на брак.

- Детето на починалото лице, което е било на издръжка на това лице и е било налице съжителство на семейни начала, като се предполага че децата, които са непълнолетни, или възрастните с увреждания, са финансови зависими.
- Родителят на починало лице, който е бил финансово зависим от това лице, стига никой да не се намира в горепосочените ситуации.
- Родителите на малолетно или непълнолетно дете, което в починало като пряка последица от престъпление, също се считат за косвени жертви за целите на установената в испанското право финансова помощ.

Увреждания, които дават право на жертвите да получат финансова помощ, са тези, които увреждат физическата неприкосновеност или физическото, или психичното здраве, и които водят до временно увреждане с продължителност, надхвърляща шест месеца, или до постоянно увреждане със степен на увреждане на лицето, което ги е понесло, поне 33 %.

Като основно правило, предоставянето на помощ зависи от постановяването на окончателно съдебно решение, с което се слага край на наказателното производство. Като се вземат предвид сроковете за вземане на решения по наказателни дела, преди да бъде постановено окончателното съдебно решение, с което се слага край на наказателното производство, законът предвижда възможността за предоставяне на временна помощ, като се отчита несигурното икономическо положение на жертвата на престъплението или на нейните бенефициери. Временна помощ може да се претендира, след като жертвата е съобщила на компетентните органи за събитията или когато наказателното производство е образувано от компетентните органи, без да е необходимо подаването на сигнал.

Размерът на помощта в никакъв случай не може да надвишава определеното в решението обезщетение.

В случай на смърт на малолетно или непълнолетно дете или на лице с увреждания, като пряка последица от престъплението родителите или настойниците на малолетното или непълнолетното дете ще имат право на помощ, включваща само обезщетение за действително направените разноски по погребението до законоустановената граница.

В случаи на престъпления срещу сексуалната свобода, довели до увреждания на психичното здраве на жертвата, размерът на помощта ще покрие разходите за свободно избрано от жертвата терапевтично лечение, до максимално установения по закон размер.

По принцип **срокът за претендиране на помощта** е една година, считано от момента на извършване на престъплението. Срокът ще спре да тече, когато започне наказателното производство, и ще бъде възстановен и жертвата ще бъде уведомена, когато бъде постановено окончателното съдебно решение.

Получаването на помощ **е несъвместимо** със:

- обезщетение, установено със съдебно решение. Въпреки това цялата помощ или част от нея ще бъде изплатена, когато извършителят е обявил частична неплатежоспособност;
- обезщетение или помощ от частен застраховател, както и със субсидията за социално осигуряване, която може да се отпусне поради временното увреждане на жертвата. Въпреки това помощта ще бъде изплатена на бенефициера на частния застраховател, когато размерът на обезщетението, което трябва да бъде получено по тази застраховка, е по-нисък от сумата, установена в решението;
- получаването на тази помощ в никакъв случай няма да бъде съвместимо с обезщетението за причинени вреди на жертвите на въоръжени групировки и терористи.

Получаването на помощ **е съвместимо** със:

- в случай на трайно увреждане или смърт на жертвата — получаването на всяка държавна пенсия, която бенефициерът има право да получи;
- социалната помощ, предвидена в член 27 от Органичен закон 1/2004 от 28 декември 2004 г. относно цялостните мерки за защита срещу основаното на пола насилие (Ley Orgánica 1/2004 de 28 de diciembre, de Medidas de Protección Integral contra la Violencia de Género).

Помощта за трайно увреждане ще бъде несъвместима с помощта за временно увреждане.

Що се отнася до жертвите на което и да е престъпление, **компетентна да разглежда и взема решения по искове** за законоустановена държавна помощ е Главна дирекция „Разходи за персонала и държавни пенсии“ към Министерството на икономиката и финансите, освен по отношение на жертви на тероризъм, в който случай ще бъде компетентно Министерството на вътрешните работи (Главна дирекция „Подкрепа на жертвите на тероризъм“).

Ако сте **жертва на тероризъм**, съществуват редица видове държавна помощ, предназначена за жертви на тероризъм, която да ги обезщети за причинените им от тези видове престъпления вреди, при условие че е налице тясна връзка между терористичния акт и понесените вреди.

Вредите, за които имате право на обезщетение, са:

- телесни повреди, както физически, така и психически, както и разноски за медицинско лечение, протези и операции.

Тези разноски ще бъдат платени на засегнатото лице само в случай че не са частично или напълно покрити от държавна или частна социална система;

- имуществените вреди, причинени на домовете на физически лица, или настъпилите в търговски и промишлени предприятия, седалища на политически партии, синдикални организации и социални организации;
- разходите за временно настаняване, докато в обичайните жилища на физически лица се извършват ремонтни дейности;
- щетите, нанесени на частни превозни средства, както и тези, претърпени от превозните средства, използвани за наземен транспорт на хора или стоки, с изключение на превозни средства, които са публична собственост.

Обезщетението за посочените вреди, с изключение на телесни повреди, ще бъде субсидиарно спрямо това, установено за същите случаи от всеки друг публичен орган, или това, произтичащо от застрахователни договори. В тези случаи всички суми, които могат да произтичат от разликата между това, което е платено от тези публични администрации или застрахователи и официалната оценка, ще бъде компенсирани.

Размерът на обезщетението ще бъде определен съгласно причинената вреда (сериозността на нараняванията и вида увреждане, което причиняват, смърт и други).

Друга помощ:

- за обучение: когато даден терористичен акт води до телесни увреждания, които са от особено значение за ученика, неговите родители или настойници, или тези увреждания ги правят негодни за упражняване на обичайната им професия;
- незабавна психологическа помощ и консултиране, както за жертвите, така и за членовете на семейството;
- извънредна помощ за смекчаване по изключение при ситуации на лична или семейна нужда на жертвите, които не са обхванати или са обхванати по подчертано недостатъчен начин от обичайната помощ.

Бенефициери на помощ:

- увредените лица, ако са налице увреждания;
- в случай на смърт:
  - съпругът(ата) на починалото лице;
  - несклучил брак партньор, с когото починалият е съжителствал на семейни начала най-малко две години;
  - несклучил брак партньор, с когото починалият има деца;
  - родителите на починалото лице, ако са били финансово зависими от това лице. При отсъствие на родители и в този ред — внуците, братята и сестрите, както и внуците на починалото лице, които са били финансово зависими от това лице;
  - ако няма нито едно от посочените по-горе лица — децата, а при отсъствие на такива — родителите, които не са били финансово зависими от починалото лице.

По принцип срокът за подаване на жалби за обезщетение за лични или имуществени вреди ще бъде една година, считано от датата, на която е настъпила вредата.

Службата за информация и помощ на жертвите на тероризъм към Националния наказателен и административен съд (Oficina de Información y Asistencia a Víctimas del Terrorismo de la Audiencia Nacional) в сътрудничество с Главна дирекция

„Подкрепа на жертвите на тероризъм“ към Министерството на вътрешните работи ще Ви помогне, в качеството Ви на жертва на тероризъм, да преминете през процедурата за претендиране на обезщетение: получаване на удостоверения за окончателните съдебни решения, на разпореждания да не се налагат граждански отговорности и други документи, необходими за обработване на помощта.

Имам ли право на обезщетение, ако извършителят не бъде осъден за престъпление?

Окончателното съдебно решение по наказателното производство, което не може да бъде обжалвано, трябва да доказва, че смъртта, телесната повреда и тежкото увреждане на физическото или психичното здраве, представляват умишлено и тежко престъпление, като впоследствие в съдебното решение ще трябва да се определи подходящото обезщетение.

За да подадете искане за финансова помощ, към искането трябва да приложите копие от окончателното съдебно решение, с което се слага край на наказателното производство, независимо от това дали става дума за присъда, неприсъствено решение или решение за прекратяване на делото поради смърт на извършителя или решение за отхвърляне на иска.

Размерът на предоставената помощ в никакъв случай не може да надвишава определеното в решението обезщетение.

Имам ли право на плащане по спешност (извънредно плащане), докато се чака решението по иска ми за обезщетение?

Преди постановяване на окончателното съдебно решение, с което се слага край на наказателното производство, може да Ви бъде предоставена временна помощ, доколкото се докаже, че като жертва или бенефициер се намирате в несигурно икономическо положение.

Временната помощ може да бъде претендирана, след като сте съобщили на компетентните органи за събитията или когато наказателното производство се провежда служебно въз основа на тези събития.

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответната държава-членка. Преводите са направени от Европейската комисия. Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите. Европейската комисия не поема каквато и да е отговорност по отношение на информация или данни, които се съдържат или споменават в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази страница.

Последна актуализация: 12/03/2019

5 - Правата ми във връзка с оказването на подкрепа и съдействие

Аз съм жертва на престъпление. Към кого мога да се обърна за оказване на подкрепа и съдействие?

Ако сте жертва на престъпление, можете да се обърнете към Служба за подкрепа на жертвите на престъпления (**Oficinas de Asistencia a las Víctimas del delito**).

Службите за подкрепа на жертвите на престъпления представляват публична междуведомствена служба, която предоставя безплатни услуги за удовлетворяване на нуждите на жертвите на престъпления и се ръководи от Министерството на правосъдието.

Службите могат да бъдат намерени във всички **автономни области**, в столиците на почти всички провинции, както и в други градове.

Службите за подкрепа на жертвите на престъпления ще ви предоставят всеобхватна, координирана и специализирана подкрепа като жертви на престъпление и ще задоволят вашите специални правни, психологически и социални нужди.

Ако сте жертва на **тероризъм**, можете да се свържете със Службата за информация и подкрепа на жертвите на тероризъм към Националния наказателен и административен съд (**Oficina de Información y Asistencia a Víctimas del Terrorismo de la Audiencia Nacional**), макар че ако желаете можете да се обърнете към Службата за подкрепа на жертвите на престъпления във вашата провинция. В този случай Службата за подкрепа на жертвите на престъпления ще координира дейностите си със Службата за информация и подкрепа на жертвите на тероризъм към Националния наказателен и административен съд.

Предлаганите от Службите за подкрепа на жертвите на престъпления грижи и подкрепа се предоставят в редица фази:

- **Фаза на приемане и ориентация:** фазата на ориентация е, когато службата ви предостави изчерпателна информация за действията, които трябва да предприемете, за проблемите, с които трябва да се справите, и за възможните последствия. Тази фаза обикновено се провежда чрез разговор, лично или по телефон, в който ще разясните вашите проблеми и потребности. Въз основа на дадените от вас обяснения ще ви бъдат предоставени насоки, ще бъде оценена възможността за използването и на други ресурси и ще бъдете пренасочени, ако това е необходимо.
- **Информационна фаза:** в качеството си на жертва, от първия контакт с органите и длъжностните лица, дори преди да подадете жалба, имате право да получите информация, която отговаря на вашите лични обстоятелства и условия, както и на вида на престъплението, което сте преживели и вредите, които сте понесли. Тази информация засяга определени аспекти, като:
  - Как можете да подадете жалба и процедурата по подаването ѝ.
  - Специализираните услуги и наличните психосоциални ресурси и ресурси за грижа, независимо дали е подадена жалба или не, и как да получите достъп до тях.
  - Мерките за грижа и подкрепа, които можете да получите (медицински, психологически или материални) и процедурата за тяхното получаване, включително, когато е подходящо, информацията относно възможностите за получаване на алтернативно настаняване.
  - Как можете да получите съвет и правна защита и, когато е уместно, условията, при които можете да ги получите безплатно;
  - Придружител за вас в хода на производството, за съдебния процес, ако поискате такъв и/или пред различни наказателни органи.
  - Възможността да поискате мерки за защита и, когато е уместно, процедурата за тяхното получаване;
  - Съвет относно икономическите права, свързани с производството, по-специално по отношение на помощта и обезщетенията, на които може да имате право въз основа на причинените ви вследствие на престъплението вреди, и, когато е уместно, процедурата, която трябва да използвате, за да ги претендирате.
  - Процедурата, която трябва да следвате, за да упражните правата си като жертва на престъпление, ако живеете извън Испания.
  - Данните за контакт с органа, който отговаря за провеждането на производството и каналите за комуникация с него, както и информацията относно датата, часа и местоположението на процеса, както и съдържанието на обвинителния акт срещу извършителя.
  - Наличните услуги за възстановително правосъдие (например медиация), в случаите, когато е възможно по закон;
  - Случаите, в които могат да ви бъдат възстановени разходите от правен характер и, когато е уместно, приложимата процедура за претендирането им, и други;
- **Фаза на намеса:** намесата от страна на Службите за подкрепа на жертвите на престъпления се осъществява в различни области:
- **Правна намеса:** Службите ще ви предоставят правната помощ, от която се нуждаете и по-специално, те ще ви дадат информация за вида на помощта, която можете да получите в контекста на съдебното производство, правата, които можете да упражнявате като част от производството, начина и условията, при които можете да получите достъп до правен съвет и видовете служби или организации, с които можете да се свържете за подкрепа.

Във всички случаи правната помощ ще бъде обща по отношение на начина, по който се провежда производството и начина, по който се упражняват различни права, тъй като вашият адвокат е отговорен за насоките и правната помощ във всеки отделен случай.

- **Медицинска и психологическа намеса:** психологическата помощ, предлагана от Службите включва оценка и разглеждане на вашето положение за намаляване на причинената ви вследствие на престъплението кризисна ситуация, за да се справите със съдебното производство, произтичащо от престъплението, придружаване по време на производството и укрепване на вашите стратегии и способности, така че да можете да получавате помощ от заобикалящата ви среда.

Службите ще изготвят план за психологическа подкрепа в случай, че сте особено уязвима жертва или имате нужда от специална защита.

- **Икономическа намеса:** по отношение на икономическата помощ, на която имате право, ако сте били жертва на тежко престъпление или престъпление срещу сексуалната свобода, Службите играят предимно информационна роля и могат да окажат съдействие при разглеждане на искове.
- **Социална намеса и намеса за грижа:** в тази област Службите ще координират дейността по отношение на грижата, която ви предоставят и когато е подходящо, ще ви насочат към социалните служби, институциите или организациите за грижи, които са на разположение, за да ви осигурят безопасно настаняване, незабавна медицинска грижа и всякаква финансова помощ, на която можете да имате право, като ще отделят специално внимание на нуждите, произтичащи от ситуации на инвалидност, хоспитализация, смърт и такива, причинени от възможно положение на уязвимост.
- **Фаза на наблюдение:** Службите ще наблюдават случая ви, особено ако сте уязвима жертва, в хода на целия наказателен процес и в рамките на подходящ период от време след края на процеса. В тази фаза Службите ще анализират в различни срокове вашето правно, медицинско и психологическо положение, социално положение, нужда от грижа и икономическо положение след престъплението. Подходящият срок за наблюдение ще бъде определен въз основа на вашето положение.

Ако сте **жертва на тероризъм**, основните функции на Службата за информация и подкрепа на жертвите на тероризъм към Националния наказателен и административен съд са следните:

- да ви предоставя информация за хода на съдебното производство, което може да ви засегне въз основа на извършеното престъпление;
- да ви съветва за всичко свързано с наказателното и административното производство, което може да ви засегне;
- да ви предложи лично придружаване на провежданите във връзка с терористични актове съдебни процеси, които могат да ви засегнат;
- да ви предостави емоционална и терапевтична подкрепа, без да се засяга компетентността на Министерството на вътрешните работи;
- да насърчава защитата на вашата безопасност и неприкосновеност на личния ви живот като жертва на престъпление при участието ви в съдебното производство;
- да ви информира за основните обезщетения за жертви на тероризъм като във всички случаи ви насочва към Главна дирекция „Подкрепа на жертвите на тероризма“ към Министерството на вътрешните работи;
- да ви уведомява за всичко, свързано с изпълнението на присъдата лишаване от свобода, до момента на пълното изпълнение на присъдата, по-специално, когато осъдените са получили обезщетения или са били освободени.

По отношение на жертвите на тероризъм, Главна дирекция „Подкрепа на жертвите на тероризма“ към Министерството на вътрешните работи ще действа като услуга на едно гише за всички производства, които могат да бъдат образувани от лица и семейства, засегнати от терористична дейност пред Централната държавна администрация, като ще насочва всички искания, отправени към компетентния орган и ще предполага връзката с въпросното лице.

Освен това, Главната дирекция ще си сътрудничи с компетентните органи на Централната държавна администрация и с другите органи на публичната администрация във връзка със съдействието и подкрепата за жертвите на тероризъм, за да гарантира всеобхватна защита на жертвите.

Главната дирекция „Подкрепа на жертвите на тероризма“ ще отговаря за обработката, управлението и изготвянето на решенията относно помощта и обезщетенията за лицата, засегнати от терористични престъпления.

Гореща телефонна линия за оказване на подкрепа на жертвите на престъпления

По време на фазата на приемането или ориентацията, можете да присъствате лично в Службите за подкрепа на жертвите на престъпления или да се свържете с тях по телефона.

При определени престъпления, като например основано на пола насилие, в Испания са налице телефонни услуги за съдействие и насоки, например **Телефонна услуга за информация и правен съвет относно основано на пола насилие 016 (Servicio telefónico de información y asesoramiento jurídico en materia de violencia de género)**.

В случай на особено уязвими жертви, като например малолетни или непълнолетни деца, са налице специални услуги, като например **горещата телефонна линия на фондацията (Servicio de atención telefónica de la Fundación ANAR) ANAR (Помощ за деца и юноши изложени на риск)**, насочена към деца и млади хора, възрастни и роднини на малолетни и непълнолетни и роднини в случай на изчезнали малолетни или непълнолетни деца.

Телефонната услуга за информация и правен съвет относно основано на пола насилие 016 предоставя безплатна, професионална помощ 24 часа на ден, 365 дни в годината. Данните на лицата, които използват тази услуга, остават гарантирано поверителни по всяко време.

Помощ се предлага на 51 езика. По-конкретно, 24-часова помощ се предлага на испански, каталонски, галисийски, баски, английски и френски език и чрез услуга за превод по телефон за обаждания на немски, португалски, мандарин, руски, арабски, румънски и български език. Помощ на другите езици се предлага чрез услуга за превод по телефон.

Достъпността на услугата за хора със затруднения в слуха и/или в речта се гарантира чрез следните средства:

- текстов телефон (TTY) на номер 900 116 016;
- Услугата „Telesor“ чрез уебсайта на Telesor (<https://www.telesor.es/>). В този случай е необходима интернет връзка;
- мобилен телефон или PDA-устройство. И в двата случая е необходимо да инсталирате безплатно приложение, като следвате стъпките, посочени на уебсайта на Telesor.

Тази услуга предлага помощ на всеки, който има запитвания, свързани със специфични случаи на основано на пола насилие: жени, жертви на основано на пола насилие, лица, които са близки до жени, жертви на основано на пола насилие (роднини, приятели, съседни и др.). специалисти, които посещават жена, жертва на основано на пола насилие или които са информирани за ситуация на такъв вид насилие, и пр.

Предоставената информация се отнася до ресурсите и правата, с които разполагате като жертва на този вид престъпление, по отношение на заетостта, социалните услуги, финансовата подкрепа и информация, съдействие, прием и ресурси за правни съвети.

В случай на получаване на спешно повикване, то незабавно се предава на телефона за спешни повиквания 112 на съответната автономна област.

Ако сте непълнолетна жертва на основано на пола насилие, всички обаждания от вас на услугата 016 ще бъдат прехвърлени на **Горещата телефонна линия за помощ за деца и юноши на ANAR (900 20 20 10)**.

Горещата телефонна линия (900 20 20 10) на фондация **ANAR (Помощ за деца и юноши изложени на риск)** е безплатна, поверителна и анонимна услуга, достъпна 24 часа на ден, 365 дни в годината, която се състои главно от три линии за помощ:

- Горещата телефонна линия за помощ за деца и юноши на **ANAR**, чиято главна цел е да предлага на обаждателите се деца или юноши необходимата подкрепа и насоки, когато имат проблеми или се намират в ситуация, в която са изложени на риск.
- Горещата телефонна линия за възрастни и семейства на **ANAR**, насочена към възрастни, които се нуждаят от насоки относно въпроси, свързани с малолетни или непълнолетни деца.
- Горещата телефонна линия 116000 на **ANAR** за случаи на изчезнали малолетни или непълнолетни деца (хармонизиран номер на Европейския съюз за социална стойност за разглеждане на тези случаи).

Тази услуга ще насочва обажданията ви на услугата 016, ако сте възрастна жена и сте жертва на основано на пола насилие или възрастен, който е узнал случай на такъв вид насилие.

Безплатна ли е подкрепата за жертвите на престъпления?

Да. Достъпът до службите за грижа и подкрепа за жертвите на престъпления, като например Службите за подкрепа на жертвите на престъпления е безплатен и поверителен; не е необходимо първо да подавате жалба.

Какви видове подкрепа мога да получа от държавните служби или органи?

Можете да намерите Службите за подкрепа на жертвите на престъпления във всички [европейски автономни области](#), в столицата на почти всяка провинция и дори в други градове.

Службите за подкрепа на жертвите на престъпления ще ви предоставят всеобхватна, координирана и специализирана подкрепа като жертва на престъпление и ще задоволят вашите правни, психологически и социални нужди.

По-специално Службите за подкрепа на жертвите на престъпления ще ви предоставят информация за услугите на специалисти и наличните психосоциални ресурси и ресурси за грижа, независимо дали сте подали жалба и за начина, по който можете да получите достъп до тези услуги.

Те също така ще ви предоставят информация за мерките за грижа и подкрепа, които можете да получите (медицински, психологически или материални) и процедурата за тяхното получаване, включително, когато е необходимо, информацията относно възможностите за получаване на алтернативно настаняване.

Освен това, те ще ви посъветват как можете да подадете жалба и процедурата по подаването ѝ, както и възможността за получаване на правни съвети и защита и, когато е уместно, условията, при които можете да ги получите безплатно.

Службите за подкрепа на жертвите на престъпления ще могат да ви насочват към специализирани юридически, психологически и социални служби в зависимост от вашите нужди, като например общински, социални служби, здравни, образователни служби и служби по заетостта; сдружения, фондации и други организации с нестопанска цел; психосоциални услуги от администрацията на съдебната власт; и в случай, че станете жертва на основано на пола насилие към Звената за координация срещу насилието спрямо жени (Unidades de Coordinación contra la Violencia sobre la Mujer) и Звената за жени (Unidades sobre la Mujer) във всяка автономна област и провинция.

Какви видове подкрепа мога да получа от неправителствени организации?

Неправителствените организации (НПО) могат да предложат подкрепа на жертвите на специфични престъпления чрез установяване на персонализирани средства съобразени с нуждите и характеристиките на всяка жертва. Функцията за съдействие включва главно юридически съвети, информация за различните налични ресурси и помощ, и психологическа и емоционална подкрепа.

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответната държава-членка. Преводите са направени от Европейската комисия. Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите. Европейската комисия не поема каквато и да е отговорност по отношение на информация или данни, които се съдържат или споменават в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази страница.

Последна актуализация: 12/03/2019